

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 30/2016 (2645) Rok LVIII 4-11.9.2016

Wychowanie naśladowaniem miłosiernej miłości Boga

str. 2

MATER DOLOROSA

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Fot. Paweł Osikowski (Filattiera Toskania)

List Pasterski Episkopatu Polski z okazji VI Tygodnia Wychowania 11-17 września 2016 r.

Wychowanie naśladowaniem miłosiernej miłości Boga

Umiłowani w Chrystusie Panu, Siostry i Bracia! Za tydzień w naszą Cjczyźnię rozpocznie się szósty Tydzień Wychowania, któremu w tym roku towarzyszyć będzie hasło Nadzwyczajnego Jubileuszu Miłosierdzia – „Miłosierni jak Cjciec”. Zastanówmy się, w jaki sposób rodzice, dziadkowie, nauczyciele, katecheci i duszpasterze mogą naśladować w wychowaniu miłosierną miłość Boga.

Każdy z czytanych fragmentów Pisma św. (z 4 września – 23 Niedziela zwykła: Mdr 9,13-18b; Flm 9b-10,12-17; Łk 14,25-33) ukazuje prawdę o miłości łączącej wychowawcę z wychowankiem. W Ewangelii spotykamy Jezusa, za którym idą tłumy słuchających Go uczniów. Podążają one za Jezusem, mimo że zwraca się do nich z bardzo konkretnymi wymaganiami. Kochać swych wychowanków to znaczy także od nich wymagać.

Św. Paweł w Liście do Filemona, wstawia się za swoim podopiecznym – Onezymem. Prosi, by adresat listu nie tylko darował karę, jaka należała się Onezymowi, jako zbiegłemu niewolnikowi, ale by przyjął go na nowo – tym razem już nie, jako niewolnika, lecz jako brata. Sam Apostoł nazywa go „swoim dzieckiem”, co wspólnie pokazuje, jak serdeczna i głęboka może być więź łącząca wychowawcę z wychowankiem. Miłość wychowawcza jest, bowiem z natury wrażliwa i czuła, daje wychowankowi wsparcie i poczucie bezpieczeństwa.

Ustyszeliśmy dziś także fragment Księgi Mądrości. Jej Autor zastanawia się, czy potrafi poznać i wypełnić postawione mu przez Boga wymagania: „Któż z ludzi rozezna zamysł Boży albo któż pojmie wolę Pana?” (Mdr 9,13). Dochodzi do wniosku, że jest to możliwe, ale tylko z Bożą pomocą: „Któż poznał Twój zamysł, gdybyś nie dał Mądrości, nie zstał z wysoka Świętego Ducha swego?” (Mdr 9, 17).

Słowo Boże dzisiejszej niedzieli przekonuje nas, że o dar prawdziwej miłości wychowawczej, która z jednej strony byłaby wrażliwa i czuła, a z drugiej – wymagająca, trzeba prosić Ducha Świętego. To właśnie zamierzamy czynić przeżywając Tydzień Wychowania.

1. Miłość wychowawcy w uczynkach miłosierdzia obejmujących całego człowieka

Ogłaszając Jubileusz Miłosierdzia papież Franciszek zachęcał: „Odkryjmy na nowo uczynki miłosierdzia względem ciała: głodnych nakarmić, spragnionych napoić, nagich przyodziać, przybyszów w dom przyjmując, więźniów pocieszać, chorych nawiedzać, umartwych pogrzebać. I nie zapominajmy o uczynkach miłosierdzia względem ducha: wątpliwym dobrze radzić, nieumiejętnych pouczać, grzeszących upominać, strapionych pocieszać, krzywdy cierpliwie znosić, urazy chętnie darować, modlić się za żywych i umartwych” (Papież Franciszek, Bulla Misericordiae vultus).

Nie ulega wątpliwości, że w wychowaniu jest miejsce na realizację wszystkich wymienionych wyżej uczynków miłosierdzia – zarówno tych, co do ciała, jak i tych, które nazywamy „uczynkami względem ducha”. Te pierwsze związane są z funkcją opiekuńczą wychowawców – z podstawową troską o warunki życia podopiecznych. Nie tylko wychowawcy, ale każdy z nas musi mieć otwarte oczy i stanowczo reagować, gdy dziecku dzieje się krzywda zwią-

zana z niedożywieniem czy innym niedostatkiem. Uczynki względem duszy związane są natomiast z samym wychowaniem, w którym jest miejsce na pouczenie, pociechę, dobrą radę, ale też na przebaczenie, a nade wszystko na modlitwę.

Miłosierdzie Boga obejmuje zawsze całego człowieka. Widać to wyraźnie w scenie uzdrowienia paralityka. Kiedy jego przyjaciele przychodzą z nim do Jezusa spodziewając się cudu uzdrowienia, z zaskoczeniem przyjmują fakt, że Jezus najpierw odpuszcza mu grzechy, a dopiero potem mówi: „wstań, weź swoje łożo i idź do domu!” (Łk 5, 17-26).

Sporo emocji w dyskusji publicznej wywołały wytyczne dotyczące promocji w szkołach zdrowego sposobu odżywiania się dzieci i młodzieży. Kształtowanie świadomości społecznej w tym zakresie jest potrzebne, gdyż wiele spośród tak zwanych chorób cywilizacyjnych ma swoje źródło w nieprawidłowym odżywianiu. Można, zatem powiedzieć, że jest to współczesna forma realizacji uczynków miłosierdzia względem ciała. Trzeba jednak pamiętać, że konieczna jest również refleksja dotycząca wspierania wychowanków w rozwoju duchowym, psychicznym i intelektualnym. Tydzień Wychowania jest okazją do tego, by każdy wychowawca postawił sobie pytania: „Kogo chcę wychować?” i „Jak zamierzam to czynić?”. Odpowiadając na nie trzeba mieć zawsze przed oczyma pełny rozwój wychowanków.

2. Miłość wychowawcza potrzebuje wsparcia

Święty arcybiskup Lwowa, Józef Bilczewski, w liście pasterskim o wychowaniu przytacza obraz ze starożytnej Grecji. Píše o mędracach ateńskich, którzy zebrali się, by radzić, jak ratować chylącą się ku upadkowi Ojczyznę. Jeden z nich w milczeniu rzucił na ziemię zepsute jabłko. Owoc rozpadł się na kawałki, ale oczom zebranych ukazały się zdrowe ziarna. Wszyscy zrozumieli wymowę tego przykładu: nadzieję społeczeństwa stanowią dzieci i młodzież – „...wychowajmy ją zdrową fizycznie i moralnie, a Grecja wyzdrowieje” (św. abp J. Bilczewski, Młodości! Ty nad poziomy wylatuj! List pasterski do uczniów szkół średnich i seminariów nauczycielskich, 20 stycznia 1905 r.).

O wychowaniu warto rozmawiać zawsze, jednak aktualność problematyki wychowawczej jako przedmiotu refleksji osobistej i społecznej w obecnym czasie wydaje się szczególnie ważna. Rozwój cywilizacyjny jest tak szybki i pociąga za sobą tyle nowych problemów, że bez pomocy pedagogów, psychologów czy lekarzy wychowawcy są często bezradni. Przykładem może tu być chociażby zjawisko uzależniania się nawet bardzo małych dzieci od tabletów czy smartfonów, powodujące między innymi ich zamykanie się na budowanie prawdziwych relacji z bliskimi. Znamienny jest widok dziecka, które przyzwyczajone do dotykowych ekranów usiłuje rączką przesunąć

Telegram szkolny czyli... emocjonujący

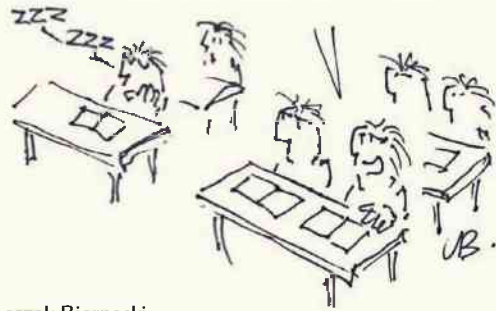

Tak, bo szkoła to jedna z tych barwnych działek naszego szarego życia – podobnie jak polityka lub medycyna, na których wszyscy się przecież znać powinni. I nie ma w tym właściwie nic dziwnego, w końcu prawie każdy ma w tej materii własne, mniej lub bardziej bolesne doświadczenia, i to zarówno jako biorca, jak i... dawca wiedzy. W związku z tym, gdzie dwóch rodaków – wiadomo – tam przynajmniej trzy teorie pedagogiczne i bagaż, a właściwie tornister pełen własnych przeżyć, przemyśleń, w pomnieniu szczęśliwych a czasem i rozczarowań (uczeń się nie nauczył... dwoja). Tymczasem jest chyba jednak parę zasad, z którymi pewnie pora część rozważanych znaczców przedmiotu i metodologii skłonna byłaby się zgodzić, a przynajmniej znaleźć konstruktywny kompromis. Otóż, po pierwsze, nie szkodzić, żelby odwołać się do w pomniamy medycyny, bowiem lepszy „chłopski rozum” niż indoktrynacja. Czyli: jak nie jmnij „państwa”, jak nie jwiej rodziców i szkoły... tracyjny, taki, która uczy – od zarania, i od zarawse – rachunków (mni j lub bardziej ścisłych), literatury (mni j lub bardziej piękny), przyrody, geogri, historii (czysty) i... dobrego :prawowania (z wizją transcendentną). No i jeszcze trochę chemii, może in formatyki i koljnych :pokoych „nowinek”. Resztę należy zostawić naturze człowieczego rozwoju i... powołaniu be frów oraz katechei, które, jak wiadomo, są darem Bożym (nie każdemu danym, niestety). Stąd pewnie i przysłowiowa przestroga... ol ys cudze dzieci uczyli! Aliści, mimo doraźne nu powodzenia i wagan y, trzeba pamiętać, że po niewczynie, w pominać będziemy z nostalgią szczęście lata gimnazjalne, nakowce umieszczenia, szukanie... prawy.

P.O.

JUŻ W SZKOLE

- STAWIEK MÓWI, ŻE NIE MA SIĘ CZYM PRZETMOWAĆ, BO WSZYSTKO MA W SWOIM SMARTFONIE...

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Na ŚDM, jako wolontariusz – str. 5
- | Jaka Europa? – str. 6
- | Nowy rok szkolny – nowe wyzwania – str. 8
- | Rio, c'est fini! – str. 11
- | Urazy chętnie darować! – str. 12

Z SATYRYCZNEJ TEKI L. B.

Czas sportu, czas zadumy...

Jan Engelgard

To było rajtkowe sportowe lato – najpierw Euro 2016 we Francji, potem Tour de France i Mistrzostwa Europy w lekkiej atletyce i wreszcie długo oczekiwana Olimpiada w Rio de Janeiro. Dla miłośników sportu prawdziwa uczta, dla sceptyków powód do frustracji i wstydu. Coraz częściej bowiem wielkie imprezy sportowe, zwłaszcza w krajach na dorobku, budzą społeczny sprzeciw.

Tak było i teraz, w Brazylii bynajmniej nie wszyscy cieszyli się z tego, że ich kraj jest organizatorem Igrzysk. Problemy społeczne, polityczne i gospodarcze, kryzys – to są codzienne bolączki milionów ludzi. Tymczasem na Igrzyska wydano miliardy dolarów, większość obiektów po Olimpiadzie będzie niszczone, albo wygetować, tak jak to było po Euro w Portugalii w 2002 roku, czy po Igrzyskach w Atenach w 2004. Podobnie jest w Soczi, po bardzo bogatych i drogich Igrzyskach Zimowych w 2014 r. Do niestawnej historii przeszły także Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej w RPA w 2010 roku. Symbolem tej imprezy nie były wspaniałe mecze i emocje, ale rysunek w jednej z gazet przedstawiający morze slumsów i w tle jaśniejący supernowoczesny stadion, któremu z dala przygląda się mały chłopiec.

Po każdej wielkiej imprezie, zwłaszcza w krajach biednych, na nowo odżywa dyskusja na temat patologii współczesnego olimpizmu i przerostu formy nad treścią. Dziennikarze zastanawiają się, czy sport nie znalazł się w ślepej uliczce. Wokół niego krążą bowiem wielkie

pieniądze, które przestaniają wszystko. Biedne kraje, a raczej ich władze, stają na głowie, żeby zdobyć organizację Mundialu czy Igrzysk Olimpijskich. Są do tego stopnia zdeterminowane, że nie wahają się przeznaczać wielkich sum na „przekonanie” odpowiednich osób. [ciąg dalszy na str. 12](#)

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____

 Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Miesiąc (5 €)

Adres: _____

 Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: _____

 Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

PRENUMERATY

PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

Święto Narodzenia NMP

PIERWSZE CZYTANIE

Mi 5,1-4a

Czytanie z Księgi proroka Micheasza

Tak mówi Pan: „A ty, Betlejem Efrata, najmniejsze jesteś wśród plemion judzkich. Z ciebie Mi wyjdzie Ten, który będzie władał w Izraelu, a pochodzenie Jego od początku, od dni wieczności. Przeto Pan wyda ich aż do czasu, kiedy porodzi mająca porodzić. Wtedy reszta braci Jego powróci do synów Izraela. I powstanie, i będzie ich pasterzem mocą Pana, przez majestat imienia Pana, Boga swego. Będą żyli bezpiecznie, bo Jego władza rozciągnie się aż do krańców ziemi. A On będzie pokojem”.

PSALMRESPONSORYJNY

Refren: Duch mój się raduje w Bogu, Zbawcy moim

EWANGELIA

Mt 1,1-16.18-23

Słowa Ewangelii wg św. Mateusza

Rodowód Jezusa Chrystusa, syna Dawida, syna Abrahama. Abraham był ojcem Izaaka; Izaak ojcem Jakuba; Jakub ojcem Judy i jego braci; Juda zaś był ojcem Faresa i Zary, których matką była Tamar. Fares był ojcem Ezrona; Ezron ojcem Arama; Aram ojcem Aminadaba; Aminadab ojcem Naassona; Naasson ojcem Salmona; Salmon ojcem Booza, a matką była Rachab. Booz był ojcem Obedy, a matką była Rut. Obed był ojcem Jessego, a Jesse ojcem króla Dawida. Dawid był ojcem Salomona, a matką była dawna żona Uriasza. Salomon był ojcem Roboama; Roboam ojcem Abiasza; Abiasz ojcem Asy; Asa ojcem Jozafata; Jozafat ojcem Jorama; Joram ojcem Ozjasza; Ozjasz ojcem Joatama; Joatam ojcem Achaza; Achaz ojcem Ezechiasza; Ezechiasz ojcem Manassesza; Manasses ojcem Amosa; Amos ojcem Jozjasza; Jozjasz ojcem Jechoniasza i jego braci w czasie przesiedlenia babilońskiego. Po przesiedleniu babilońskim Jechoniasz był ojcem Sala-

tiela; Salatiel ojcem Zorobabela; Zorobabel ojcem Abiuda; Abiud ojcem Eliakima; Eliakim ojcem Azora; Azor ojcem Sadoka; Sadok ojcem Achima; Achim ojcem Eliuda; Eliud ojcem Eleazara; Eleazar ojcem Mattana; Mattan ojcem Jakuba; Jakub ojcem Józefa, męża Mariji, z której narodził się Jezus, zwany Chrystusem. Z narodzeniem Jezusa Chrystusa było tak. Po zaślubinach Matki Jego, Mariji, z Józefem, wpiersz nim zamieszkała razem, znalazła się brzemienną za sprawą Ducha Świętego. Mąż Jej, Józef, który był człowiekiem sprawiedliwym i nie chciał narazić Jej na znieważenie, zamierzał oddać Ją potajemnie. Gdy powziął tę myśl, oto anioł Pański ukazał mu się we śnie i rzekł: „Józefie, synu Dawida, nie bój się wziąć do siebie Mariji, twej Matki; albowiem z Ducha Świętego jest to, co się w Niej poczęło. Porodzi Syna, któremu nadasz imię Jezus, On bowiem zbawi swój lud od jego grzechów”. A stało się to wszystko, aby się wypełniło słowo Pańskie powiedziane przez Proroka: „Oto Dziewica pocznie i porodzi Syna, któremu nadadzą imię Emanuel”, to znaczy „Bóg z nami”. □

LITURGIA SŁOWA

Święto Podwyższenia
Krzyża Świętego

PIERWSZE CZYTANIE

Lb 21,4b-9

Czytanie z Księgi Liczb

W owych dniach podczas drogi lud stracił cierpliwość. I zaczęli mówić przeciw Bogu i Mojżeszowi: „Czemu wyprowadziliście nas z Egiptu, byśmy tu na pustyni pomarli? Nie ma chleba ani wody, a uprzykrzył się nam już ten pokarm mizerny”. Zstał, więc Pan na lud węże o jądzie palącym, które kąsały ludzi, tak, że wielka liczba Izraelitów zmarła. Przybyli, zatem ludzie do Mojżesza, mówiąc: „Zgrzeszyliśmy, szmerząc przeciw Panu i przeciwko tobie. Wstaw się za nami do Pana, aby oddalił od nas węże”. I wstawił się Mojżesz za ludem. Wtedy rzekł Pan do Mojżesza: „Sporządź węże i umieść go na wyso-

kim palu; wtedy każdy ukąszony, jeśli tylko spojrzy na niego, zostanie przy życiu”. Sporządził, więc Mojżesz węże z brązu i umieścił go na wysokim palu. I rzeczywiście, jeśli kogo wąż ukąsił, a ukąszony spojrzał na węże z brązu, zostawał przy życiu.

PSALMRESPONSORYJNY

Refren: Wielkich dzieł Boga nie zapominajmy.

DRUGIE CZYTANIE

Flp 2,6-11

Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Filipian

Chrystus Jezus, istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogołocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stawszy się podobnym do ludzi. A w zewnętrznym przejawie uznany za człowieka, uniżył samego siebie, stawszy się posłusznym aż do śmierci, i to śmierci krzyżowej. Dlatego też Bóg Go nad wszystko wywyższył i darował Mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięto się każde kolano istot niebieskich i ziemskich, i podziemnych, i aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest Panem ku chwale Boga Ojca.

EWANGELIA

J 3,13-17

Słowa Ewangelii wg św. Jana

Jezus powiedział do Nikodema: „Nikt nie wstąpił do nieba, oprócz Tego, który z nieba zstąpił, Syna Człowieczego. A jak Mojżesz wywyższył węże na pustyni, tak potrzeba, by wywyższono Syna Człowieczego, aby każdy, kto w Niego wierzy, miał życie wieczne. Tak, bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. Albowiem Bóg nie postawił swego Syna na świat po to, aby świat potępił, ale po to, by świat został przez Niego zbawiony”. □

Na ŚDM, jako wolontariusz

Mateusz Kociotek

„Dając siebie ze względu na miłość Chrystusa, doświadczycie, jak wspaniale jest zaangażowanie w szlachetny i sprawny” – papież Franciszek.

Oficjalnie, Światowe Dni Młodzieży w Krakowie już się skończyły, pielgrzymi i media międzynarodowe już odjechały, ruch w centrum został wznowiony, a Krakowianie z powrotem wrócili do szarej codzienności. We mnie jednak te wydarzenia, spotkanie z Papieżem Franciszkiem i z młodzieżą całego świata, pozostawiły głębokie ślady, które tak szybko nie zagniją, i mam nadzieję, że pozostaną one też w sercach wszystkich pielgrzymów.

Do zaangażowania się w ŚDM, jako wolontariusz, zdecydowałem się dość późno, w sumie tylko parę miesięcy przed ich rozpoczęciem. Stało się tak dzięki zachęceniu ks. proboszcza z Dammarie-les-Lys, jak również słysząc o przygotowaniach do ŚDM w telewizji, postanowiłem przyczynić się jakoś do tych przygotowań oraz zaangażować się do pomocy pielgrzymom, którzy przybędą do Krakowa.

Dzisiaj, kiedy te Dni się już skończyły, mimo że tydzień był bardzo intensywny, mimo że spędziłem wiele nieprzespanych nocy, ani przez moment nie żałuję, że brałem w nich udział, że włożyłem w nie mój wysiłek i zapał, a teraz wiem, że też i moje serce. Dopiero w Krakowie, tydzień przed rozpoczęciem ŚDM, dowiedziałem się, że przydzielono mnie do sekcji dziennikarskiej. Byłem zdziwiony, gdyż nigdy z tym zawodem nie miałem do czynienia, ale jednocześnie cieszyłem się z możliwości doświadczenia czegoś nowego. Przez cały pierwszy tydzień uczestniczyłem w formacjach dotyczących zadań dziennikarskich, bezpieczeństwa oraz roli wolontariusza podczas ŚDM. Ten tydzień był okazją do spotkania się z innymi wolontariuszami z całego świata. W wolnych chwilach opowiadaliśmy sobie swoje przeżycia i dzieliliśmy się swymi doświadczeniami. Często były to ciekawe i wzruszające historie.

Bardzo poruszające były wydarzenia napotymane przez młodych chrześcijan żyjących w krajach, gdzie wyznanie chrześcijańskie jest mniejszością lub gdzie chrześcijanie są prześladowani. Wtedy zdałem sobie sprawę jak bardzo trzeba pielęgnować naszą wiarę, jak ważne jest to, że można o niej mówić otwarcie i, jednocześnie, jak smutne jest to, że tak wielu ludzi tego nie docenia.

ŚDM były też okazją dla młodych z całego świata do poznania Polski, polskiej kultury, ale również były okazją dla Polaków do otwarcia się na innych, do poznania ludzi innych kultur i narodów. Jako wolontariusz działający w sekcji dziennikarstwa, pisząc artykuły, starałem się by wrażenia pielgrzymów i wszystkich, którzy byli w Krakowie były przekazywane jak najbardziej prawdziwie i autentycznie.

ciąg dalszy na str. 10

LOURDES | Uroczystość Wniebowzięcia NMP była dla Francuzów dniem modlitwy za Ojczyznę. W tym roku, po serii zamachów, przeżywana była ona intensywniej niż w latach ubiegłych. Choć ze względów bezpieczeństwa odwołano wiele wydarzeń o charakterze kulturalno-rozrywkowym, nie zrezygnowano z samej modlitwy za Francję. Praktycznie w całym kraju odnotowano większy niż w latach ubiegłych udział wiernych. Po niedawnym zamachu na kaptana w Rouen do kościoła przyszedł też katolicy, którzy uważają się za niepraktykujących. Zwiększony napływ pielgrzymów odnotowano także w Lourdes. Msza św. w godzinach porannych była kulminacyjnym punktem dorocznej narodowej pielgrzymki do tego sanktuarium. Przybyło na nią 30 tys. wiernych. Ze względu na panujące we Francji zagrożenie islamskim terroryzmem, władze zastosowały drakońskie środki bezpieczeństwa. Nad porządkiem czuwało ponad 500 żandarmów i żołnierzy. Sytuację w Lourdes osobiście skontrolował minister spraw wewnętrznych.

ROUEN | Zamordowany przy ołtarzu przez islamistów fran-

cuski ks. Jacques Hamel może zostać świętym męczennikiem Kościoła katolickiego. W rozmowie z agencją AFP metropolita Rouen abp Dominique Lebrun ujawnił, że jest gotów wszcząć proces kanonizacyjny duchownego po upływie przewidzianych w prawie kościelnym 5 lat od jego śmierci. Dodał, że w przypadku męczeństwa nie jest wymagany cud za wstawiennictwem kandydata na ołtarze. „Śmierć, ks. Hamela jest najwyższym świadectwem jego wiary w Jezusa, którą potwierdził aż do końca” – stwierdził hierarcha. O śmierci ks. Hamela, kaptana archidiecezji Rouen, abp Lebrun dowiedział się w Krakowie, gdzie towarzyszył młodym katolikom z Francji podczas Światowych Dni Młodzieży. Odwiedził też wraz z nimi grób bł. ks. Jerzego Popietuszki w Warszawie – „kaptana zabitego przez ideologię komunistyczną, dziś uznanego za męczennika”. Zapoczątkowanie procedury uznania czyjejs świętości należy, więc do biskupa miejsca, w którym nastąpiła owa śmierć. Abp Lebrun ujawnił, że już teraz gromadzi świadectwa dotyczące zamordowanego 26 lipca kaptana. □

Jaka Europa?

Bohdan Usowicz

Pomysłów na jednoczenie Europy bywało w historii sporo.

Mieli je Napoleon, Marks, Briand, Lenin, Hitler. W przypadku tego ostatniego zastanawiało mnie od dawna dziwne podobieństwo do powojennego projektu Unii Europejskiej. Usunięto jedynie z niego rozwiązania siłowe, ale idea ta ma wiele podobieństw, od gospodarczej dominacji Niemiec, po pewne pomysły ideologiczne (eutanazja, eugenika, państwo odbierające niektóre prawa rodzinie, ograniczanie roli religii w życiu społecznym, itd.). Mało kto zapewne wie, że już w latach 40. minionego wieku Niemcy zorganizowali w Paryżu wystawę produktów... „zjednoczonej Europy”. Ekspozycję otwarto w paryskim Grande Palais z dużym rozgłosem propagandowym 31 maja 1941 roku. W 1942 została ona powtórzona pod hasłem „Nowe życie”.

Moje intuicyjne poczucie pewnych podobieństw doczekano się potwierdzenia w artykule Pawła Łepkowskiego na łamach „Rzeczpospolitej”. Jego tezy warto przytoczyć.

Autor pisze, że „Adolf Hitler chciał zjednoczyć Stary Kontynent pod „socjalistycznym przywództwem narodu niemieckiego”. Jego plan do złudzenia przypomina założenia, które legły u podstaw Unii Europejskiej”.

Łepkowski przypomina fragment przemówienia z 11 września 1940 r. dra Josepha Goebbelsa, ministra propagandy III Rzeszy i gauleitera Berlina, które wygłosił w Monachium do delegacji intelektualistów i twórców kultury Protektoratu Czech i Moraw:

„W chwili, w której potęga Anglii padnie na ziemię, będzie nam dana możliwość zorganizowania na nowo Europy według

zasad odpowiadających społecznym, gospodarczym i technicznym możliwościom XX stulecia. Nasza Rzesza Niemiecka przeszła podobny proces około sto lat temu. Była wówczas podzielona na wiele większych i mniejszych części, podobnie jak dziś Europa. (...) Oczywiście Bawarczyk nie przestał być Bawarczykiem, Sas Sasem, a Prusak Prusakiem. Jednakże poprzez te ograniczenia pochodzenia dostrzegli wspólnotę, a z biegiem dzieścioleci zrozumieli, że dzięki urzeczywistnieniu tej wspólnoty mógł zostać rozwiązany cały szereg problemów natury gospodarczej, finansowej, zewnętrznej i militarnej (...) Jestem o tym mocno przekonany: właśnie tak, jak my dziś z pobłażliwym uśmiechem spoglądamy na prowincjonalne spory niemieckich ludów z lat 40. i 50. poprzedniego stulecia, tak za pięćdziesiąt

Z KRAJU

- Wizytę w Warszawie składała kanclerz Niemiec Merkel, która spotykała się z premierem Szydło oraz szefami rządów wszystkich państw Grupy Wyszehradzkiej. Tematem rozmów była przyszłość UE.
- Współpraca gospodarcza i polityka wschodnia były tematami rozmów prezydenta Dudy i prezydenta Kazachstanu Nazarbajewa, który przebywał z wizytą w Polsce. Obydwaj prezydenci wzięli udział w wspólnym forum gospodarczym.
- Patriarcha Antiochii Jan X przedstawił prezydentowi Dudzie dramatyczną sytuację mieszkańców Syrii. Przebywający z wizytą w Polsce dostojnik został przyjęty w Pałacu Prezydenckim i MSZ.
- 15 sierpnia w dzień Wojska Polskiego Alejami Ujazdowskimi przeszła defilada wojska i grup rekonstrukcyjnych. Prezydent przybył na uroczystość w asyście Szwadronu Kawalerii Wojska Polskiego i na pl. Trzech Krzyży odebrał meldunek od szefa Sztabu Generalnego WP.
- „Gdyby nie zwycięstwo w Bitwie Warszawskiej 1920 r. nie byłoby Polski niepodległej; nie byłoby naszej cywilizacji” – stwierdził podczas obchodów 96. rocznicy Bitwy Warszawskiej 1920 r. w Radyminie MON Antoni Macierewicz.
- Andrzej Duda odstąpił tablicę upamiętniającą „Żołnierzy Wyklętych” na filarze Grobu Nieznanego Żołnierza. „Spełniamy obowiązki, dzięki któremu Polska w dużym stopniu wobec swoich żołnierzy odzyskuje honor” – stwierdził prezydent.
- Centralne uroczystości w 75. rocznicę męczeńskiej śmierci św. Maksymiliana Kolbe odbyły się w byłym niemieckim obozie Auschwitz. Mszy, na której obecna jest premier Szydło, przewodniczył metropolita krakowski ks. kard. Dziwisz.
- Min. Macierewicz przebywał w Kuwejcie, gdzie

spotkał się ze stacjonującymi tam polskimi żołnierzami realizującymi zadania przeciw tzw. Państwu Islamskiemu.

- Rząd przyjął projekt ustawy umożliwiającej pociągnięcie do odpowiedzialności karnej tych, którzy postępują się kłamliwym określeniem „polskich obozów koncentracyjnych”.
- Prezydent Duda podpisał tzw. małą ustawę reprivatyzacyjną dot. gruntów warszawskich. Ustawa ma rozwiązać problem nieruchomości objętych tzw. dekretem Bieruta z 1945 r.
- Wg TNS 36 proc. osób deklarujących udział w wyborach głosowałoby na PiS, 18% na PO, 9% na Kukiz'15, 8% na Nowoczesną, a 5% na PSL. W sondażu IBRIS PiS uzyskuje 34,3%; PO 18,4%, a Nowoczesna 17,9. Kukiz 10%, PSL poza progiem.
- Na Jasnej Górze odbyły się uroczystości Wniebowzięcia NMP. Udział w nich wzięto ok. 100 tys. pielgrzymów, którzy przybyli m.in. w 52 pieszych pielgrzymkach. Sumę pontyfikalną odprawił metropolita częstochowski, ks. abp Depo, który apelował o zwycięstwo w Polsce prawdy historycznej.
- Prezydent Duda wręczył nominacje generalskie. Generałami broni zostali I zastępca szefa Sztabu Generalnego WP gen. dyw. Michał Sikora i inspektor Wojsk Lądowych w dowództwie generalnym gen. dyw. Leszek Surawski.
- Uniwersytety Jagielloński i Warszawski spadły w tym roku do piątej setki rankingu najlepszych uczelni świata. Min. Gowin zapowiada w szkolnictwie wyższym zmiany systemowe.
- Europejska Konfederacja Dużych Rodzin przyznała polskiemu rządowi nagrodę za program Rodzina 500 Plus.
- Międzynarodowy Letni Obóz Zakonu Maltańskiego, największe w Europie spotkanie niepeł-

nosprawnych, odbyło się w tym roku w Krakowie.

- Andrzej Gwiazda, Michał Kleiber, Michał Loren, Bogusław Nizieński i Zofia Romaszewska zostali powołani przez prezydenta Andrzeja Dudę na członków Kapituły Orderu Orła Białego.
- Sprzed Grobu Nieznanego Żołnierza w Warszawie wyruszył XVI Międzynarodowy Motocyklowy Rajd Katyński. W ciągu trzech tygodni motocykliści odwiedzają m.in. Katyń, Smoleńsk, Kuropaty, Bykownię, Wotyń i Ponary.
- Wszystkie kluby sejmowe deklarują gotowość do dalszej pracy nad projektem ustawy autorstwa Kukiz'15 ws. leczniczej marihuany, który ma umożliwić pacjentom po uzyskaniu zezwolenia samodzielne uprawianie konopi i przygotowywanie przetworów na potrzeby terapii.
- W związku z przydającą w tym roku 40. rocznicą powstania Komitetu Obrony Robotników oraz 35. rocznicą wprowadzenia stanu wojennego, a także trwającymi pracami przygotowawczymi nad ekspozycją dotyczącą podziemnych drukarni w PRL w Łodzi, IPN ogłasza zbiórkę druków i wydawnictw podziemnych.
- Prawdopodobnie odnaleziono relikwie bł. Jakuba Strzemię. Są to zaginione paramenty (m.in. ornat, rękawiczki, pas jedwabny, mitra i pastorat). Błogosławiony Jakub Strzemię (1340-1409) był franciszkaninem, w latach 1385-88 był przełożonym klasztoru Świętego Krzyża we Lwowie, później został arcybiskupem Halicza, był też doradcą św. Jadwigi Królowej i Władysława Jagiełły.
- PiS chce ustanowienia roku 2017 rokiem pamięci o ofiarach operacji polskiej NKWD, w wyniku której zamordowano 80 lat temu ok. 111 tys. Polaków mieszkających w Związku Sowieckim. □

lat następne pokolenia będą z pewną uciechą patrzeć na spory aktualnie rozgrywane się w europejskiej polityce. W dramatycznych konfliktach międzynarodowych kilku małych europejskich państw będą widzieć już tylko sprzeczki w rodzinie. Jestem przekonany, że za pięćdziesiąt lat nie będzie się już myśleć tylko kategoriami krajów – wiele z dzisiejszych problemów będzie wówczas zupełnie wyblakłych i niewiele z pozostań, będąc się również myśleć kategoriami kontynentów i zupełnie inne, zapewne dużo większe problemy będą wypełniać i poruszać myśl europejską".

Autor uważa, że po wielkim kryzysie, wbrew pewnym opiniom, narodowi socjaliści podnieśli poziom życia tylko i wyłącznie nieco ponad minimum niezbędne do przetrwania. Urzędy pracy zachęcały młodych Niemców do udziału w państwowym programie robót publicznych, a płace minimalne nieznacznie tylko przewyższały zasiłki dla bezrobotnych. Konieczna była „ucieczka do przodu”. Socjalistyczna utopia Hitlera polegała z jednej strony na ekspansji militarnej na wschód i rabunku mienia, z drugiej na próbie stworzenia „wspólnego obszaru gospodarczego z narodami, które Hitler chciał inkorporować do wielkiej narodowo-socjalistycznej federacji europejskiej”.

Łepkowski przywołuje tu wspomnienia Alberta Speera, b. ministra uzbrojenia i amunicji III Rzeszy, który wspominał po wojnie: „Hitler zatrzymał mnie kiedyś zniemacka na schodach prowadzących do swego mieszkania, kazał odejść ochronie i rzekł: »Stworzymy wielką Rzeszę. Obejmie ona wszystkie narody germańskie. Zaczynać się będzie w Norwegii i ciągnąć aż do północnych Włoch. Ja sam muszę to jeszcze zrealizować. Żeby mi tylko starczyło zdrowia!« i zauważyła „Ta koncepcja utwo-

żenia wielkiej europejskiej rodziny złożonej z narodów, które Niemcy uznawali za wartościowe rasowo, rozwijała się i ewoluowała w czasie rządów nazistów. Jej zdecydowanym zwolennikiem był także Goebbels, który na wspomnianym spotkaniu w Monachium z czeskimi kolaborantami stwierdził bez ogródek: „Nigdy nie mieliśmy zamiaru przeprowadzać tego procesu porządkowania czy też reorganizacji Europy przemocą. Jeśli jako ludzie myślący wielkoniemiecko nie mamy żadnego interesu w naruszaniu gospodarczego, kulturowego czy społecznego charakteru bawarskiego czy saskiego ludu, to tym bardziej nie leży w naszym interesie naruszanie charakteru gospodarczego, kulturowego czy społecznego ludu, powiedzmy, czeskiego. Jednakże musi zostać stworzona między oboma narodami jasna podstawa porozumienia. Musimy się spotkać, albo jako przyjaciele, albo jako wrogowie”.

Autor artykułu w „Rzeczpospolitej” zauważa, że w „zamyśle Hitlera sercem nowej Europy miał się stać Berlin. Wszystkie decyzje polityczne, gospodarcze i wszelkie inicjatywy społeczne miały być podejmowane w Niemczech”. Dzisiaj stolicą jest Bruksela, ale główne ośrodki decyzyjne geograficznie pokrywają się z intuicją... Hitlera.

Tutaj dodajmy, że podobne oferty były też wysuwane w 1940 roku pod adresem Francji. Francja miała być ważnym krajem europejskiej wspólnoty, a potwierdzać to m.in. memoriał skierowany do niemieckiego ambasadora Abetz przez grupę technokratyczny rząd Laval. Dla Francji planowano rolę „atlantyckiego przyczółka nowej Europy”. Plany „nowego ładu europejskiego”, z ważną rolą Paryża, popierał m.in. minister Speer, choć sam Hitler odkładał je na czasy powojenne.

ciąg dalszy na str. 12

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Prezydent Hollande został przyjęty na audiencji prywatnej w Watykanie przez papieża Franciszka.
- Wg miejscowych mediów, wyjście Wielkiej Brytanii z UE może zostać odłożone nawet do końca 2019 r., ponieważ rząd działa chaotycznie i nie jest gotowy, by rozpocząć trwający dwa lata proces na początku przyszłego roku.
- Prezydent Ukrainy Poroszenko nie wyklucza ogłoszenia stanu wojennego i mobilizacji w razie zaostrożenia się sytuacji na wschodzie kraju i na Krymie. Poroszenko wskazał na nasilenie ostrzału artylerijskiego „w strefie antyterrorystycznej operacji na wschodzie Ukrainy”.
- Rosjanie rozmieścili tysiące żołnierzy w rejonie na północ od Briańska, na wschód od Rostowa nad Donem, na południu Krymu i na zachód od separatystycznego mołdawskiego Naddniestrza. Rosjanie przeprowadzają także na swoich granicach, w tym w obwodzie królewieckim, serie manewrów i ćwiczeń.
- Ambasador Ukrainy w Niemczech Melnyk zaapelował do władz w Berlinie o dostawę defensywnej broni z Niemiec, ponieważ Rosja dozbraja na wielką skalę swoje jednostki na Krymie.
- Wg nieoficjalnych danych Amerykanie przenoszą m.in. taktyczną broń jądrową ze społecznie zdestabilizowanej Turcji do Rumunii. Nie wyklucza się, że część arsenału amerykańskiego może trafić i do Polski.
- Kanclerz Merkel powiedziała na wiecu w Neustrelitz w Meklemburgii, że nie ma związku pomiędzy napływem uchodźców do Niemiec a wzrostem zagrożenia terrorystycznego. Poza tym Kanclerz czuje się dobrze...
- Tymczasem szef Urzędu Ochrony Konstytucji (AfV) Maassen przyznał, wprost, że radykalni islamici podejmują próby werbowania nowych zwol-

ników wśród muzułmańskich uchodźców przebywających w Niemczech.

- Rosyjskie MSZ wyraziło oburzenie z powodu „trwającej w Polsce zuchwałej kampanii przeciwko radzieckim miejscom pamięci odnoszącym się do II wojny”. W komunikacie ostrzeżono, że akty wandalizmu lub profanacji nie zostaną bez odpowiedzi.
- Największy w historii kontrakt zbrojeniowy Litwy. Niemieckie konsorcjum Artec wyprodukuje dla Litwy 88 kołowych transporterów opancerzonych Boxer za 386 mln euro.
- Minister edukacji w szkockim rządzie Swinney zapowiedział podczas dyskusji w parlamencie, że „uważnie się przyjrzy” możliwości wprowadzenia j. polskiego do szkół, obok innych, uznawanych za „nowożytnie obce”, m.in. francuskiego i niemieckiego.
- W ostatnich tygodniach w jednym z niemieckich szpitali przedstawiciele Jugendamtu odebrali Polce trzydniowe dziecko. Dziecko zabrano też Polakom w Szwecji. W Ministerstwie Sprawiedliwości na polecenie szefa resortu Ziobry wszczęto postępowanie w tych sprawach.
- Grecy upominają się o odszkodowania i reparacje za zbrodnicze działania nazistowskich Niemiec. Zakończone zostały prace specjalnej komisji parlamentu, która opracowała raport ocen strat poniesionych przez Grecję w czasie wojny. Ich wartość wyceniono na 279 mld €, kilkadziesiąt miliardów mniej od całego zagranicznego długu Grecji.
- Po udaremnieniu próby przewrotu wojskowego z 15 lipca w Turcji zatrzymano 40 029 osób, z czego niemal połowie przedstawiono zarzuty. W areszcie przebywa aktualnie 20 355 osób. Ogłoszono też amnestię więźniów, by zwolnić miejsca dla puczystów. Trwają też czystki w różnych instytucjach, w tym w mediach.

- Fundacja Sorosa padła ofiarą ataku hackerskiego. Ujawnione dokumenty mówią o „zaufanych” europosłach. Na liście deputowanych do Parlamentu Europejskiego, którym Soros i jego ludzie „mogą ufać”, jest aż 226 osób (na łącznie nieco ponad 750). Jest tu też 6 europosłów z Polski: Lidia Geringer de Oedenberg (wybrana z listy SLD), Andrzej Grzyb (PSL), Danuta Jazłowiecka (PO), Agnieszka Kozłowska-Rajewicz (PO, była pełnomocnik rządu ds. równego traktowania), Bogusław Liberadzki (wiceprzewodniczący SLD) i Róża M. B. Gräfin von Thun und Hohenstein (PO).
- Melbourne, Wiedeń i Vancouver prowadzą w rankingu najlepszych do życia miast na świecie. Warszawa jest na 65. pozycji. Wśród najgorstszych miast do zamieszkania znalazł się Kijów razem z miastami z Kamerunu, Zimbabwe, Algierii, Bangladeszu, Nigerii, Libii i Syrii.
- 6 osób zginęło, a co najmniej 257 zostało rannych w dwóch zamachach bombowych na komisariaty policji na wschodzie Turcji. 3 żołnierzy zginęło, a 6 zostało rannych także w wybuchu przydrożnej bomby na południowym wschodzie kraju. O zamachu podejrzewa się komunistów kurdyjskich.
- Pecunia non olet? Min. gospodarki Loukarsky przyznał, że broń produkowana w Bułgarii trafiała w ręce islamskich bojowników w Syrii i Iraku. Broń, która dotarła tam przez państwa arabskie, pochodzi także z Bośni i Hercegowiny, Chorwacji, Czech, Słowacji, Serbii i Rumunii.
- Włoskie władze nakazały wydalenie z kraju Tunezyjczyka w związku z podejrzewaniem, że może on planować zamach na Krzywą Wieżę w Pizie.
- W Szwajcarii zmarła w wieku 92 lat małżonka ostatniego króla Rumunii Michała Anna, z domu księżniczka Burbon-Parma. □

Nowy rok szkolny - nowe wyzwania

Małgorzata Kawatek

Kolijne wakacje minęły bardzo szybko, pozostawiając po sobie tylko wspomnienia.

Przed uczniami, ale również przed rodzicami i nauczycielami stają nowe wyzwania, które budzą obawy, ale też nadzieje na to, że będą one pozytywne, przyniosą korzyści i ułatwią uczniom zdobywanie wiedzy przydatnej w dalszym życiu. W moim przypadku towarzyszy mi pokój, bo wiem, że bez względu na zmiany, będę dbała o właściwy rozwój moich uczniów.

Nadchodzące zmiany wynikają z wytycznych Ministerstwa Edukacji Narodowej obejmujących zakres spraw począwszy od wyposażenia sklepików szkolnych a kończąc na możliwości odwołania się od wyników egzaminu dojrzałości.

Dla mnie, jako dyrektora szkoły podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Majdanie Wielkim, najistotniejszą w tym roku zmianą jest likwidacja ogólnopolskiego testu kończącego szóstą klasę. W tym roku uczniowie klas szóstych napisali go po raz ostatni. Obejmował on w zasadzie wiedzę ze wszystkich lat nauki i niewątpliwie był dla dzieci stresujący. Z drugiej strony uczeń w żaden sposób nie odczuwał konsekwencji

złego wyniku testu – niezależnie od jego wyniku musiał zostać przyjęty do gimnazjum. W zamian Centralna Komisja Egzaminacyjna ma udostępnić szkołom testy diagnostyczne, które mają one wykorzystać według swojego uznania, co oznacza możliwość sprawdzenia wiedzy na podobnym poziomie bez stresu i nakładów finansowych ze strony MEN.

Kolejną modyfikacją w nowym roku jest likwidacja obowiązku szkolnego dla sześciolatków. Ta zmiana rodziła obawy o ilość nowych uczniów w klasach pierwszych – siedmiolatków rozpoczęły naukę w poprzednim roku, a sześciolatkowie, aby rozpocząć naukę muszą spełnić warunek – albo uczestniczyć w przygotowaniu przedszkolnym w poprzednim roku, albo otrzymać pozytywną opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej. W mojej szkole, w której do pierwszej klasy uczęszczało tylko sześcioro uczniów, po przeanalizowaniu ich umiejętności przez wychowawcę i rodziców, zdecydowaliśmy, że wszystkie dzieci zostaną w pierwszej klasie. Nie będzie więc klasy drugiej. Niewielka ilość uczniów

w każdym roczniku to duży problem w szkołach wiejskich w całym kraju, który skutkuje poważnym niebezpieczeństwem braku pracy dla nauczycieli w tych regionach, a w skrajnych wypadkach nawet likwidacją szkół.

Ministerstwo zapowiedziało również dużą reformę systemu edukacji, od przyszłego roku szkolnego, która ma przywrócić 8-letnią szkołę podstawową i 4 lub 5-letnią szkołę ponadpodstawową. Szkoła elementarna ma dzielić się na dwa etapy po 4 klasy. Szkoła w Majdanie Wielkim, którą prowadzę, jest przygotowana na taką zmianę i liczymy, że dostaniemy szansę na prowadzenie placówki już po reformie, z większą liczbą klas i uczniów. Dla naszej społeczności, w której znajduje się wiele rodzin w trudnej sytuacji finansowej bardzo ważne jest również wsparcie przez MEN w zakupie podręczników. W naszej szkole na religię uczęszczają wszystkie dzieci, w związku z tym nie organizujemy zajęć etyki. W większych szkołach, w których odbywają się zarówno jedne jak i drugie zajęcia, uczniowie mogą wybrać. Od tego

Wychowanie naśladowaniem... *ciąg dalszy ze str. 2*

Program uczynków miłosierdzia, które wzywają do tego, by „nieumiejętnych pouczyć” czy „wątpiącym dobrze radzić”, zachęca do korzystania w praktyce wychowawczej ze wsparcia kompetentnych osób i wzajemnej współpracy. Również Kościół, którego dorobek w dziedzinie wychowania zaowocował powstaniem wielu kierunków i systemów pedagogicznych, pragnie służyć rodzicom i nauczycielom. Czyni to poprzez refleksję naukową z zakresu pedagogiki i dydaktyki kontynuowaną na katolickich uczelniach, przez prowadzenie przedszkoli i szkół katolickich, a także przez postępowanie duszpasterzy i katechetów w parafiach oraz w każdym polskim przedszkolu i szkole. Mądrość wychowawców podpowie im, by nie marlowali okazji do korzystania z tej pomocy.

3. Miłość wychowawcza prowadzi do świadectwa

Wielu rodziców, dziadków, nauczycieli zadaje sobie pytanie, co robić, by podejmowane przez nich wysiłki wychowawcze były owocne. Wypełniając program wyznaczony przez Chrystusowe przykazanie miłości, przełożone na konkretny język uczynków miłosierdzia, trzeba pamiętać, że „radzić”, „pouczyć”, „upominać”, „pocieszać” należy nie tylko słowem, ale przede wszystkim czynem, a zwłaszcza przykładem własnego życia. Najskuteczniejsze jest wychowanie poprzez osobiste świadectwo wychowawcy. Dziecko potrafi, bowiem czytać „pomiędzy wierszami” wypowiedzianych przez rodziców słów. Nie sposób oddać koloru lub smaku za pomocą samych, nawet bardzo obrazowych, słownych opisów, ale trzeba się w końcu odwołać do konkretnego przedmiotu w tym właśnie kolorze czy potrawie, która tak właśnie smakuje. Nie można też wychowywać dziecka bez umożliwienia mu doświadczenia, jak wygląda życie oparte na wartościach, które są mu przekazywane. Dotyczy to zwłaszcza wychowania w wierze. Słyszcząc pytanie uczniów: „Nauczycielu – gdzie mieszkasz?”, Jezus niczego nie tłumaczy, ale kieruje do nich zaproszenie: „Chodźcie, a zobaczycie” (J 1, 38-39). W ten sposób chce im powiedzieć, że jeśli pragną cokolwiek zrozumieć z Jego nauczania, muszą przebywać z Nim i doświadczyć, na czym polega życie u Jego boku. Tak ważne jest, by dom rodzinny

był prawdziwym domem, w którym darowane są urazy, przebaczone krzywdy, by każdy z domowników mógł odnaleźć w nim pociechę i otrzymać pomoc.

Święty Jan Paweł II w encyklice o Bożym Miłosierdziu przypomina, że wychowanie jest jedną z najważniejszych form naśladowania miłosiernej miłości Boga: „...miłość miłosierna jest szczególnie nieodzowna w stosunkach pomiędzy najbliższymi, pomiędzy małżonkami, pomiędzy rodzicami i dziećmi, pomiędzy przyjaciółmi, jest nieodzowna w wychowaniu i duszpasterstwie” (Dives in misericordia, 14).

W takim kontekście spoglądamy na trudną pracę katechetów – księży, sióstr i braci zakonnych, katechetek oraz katechetów świeckich. Papież Franciszek wzywa ich wszystkich, by wyruszyli na peryferie współczesnego świata: „...jedną z peryferii, która sprawia mi zawsze wielki ból, (...) są dzieci, które nie potrafią zrobić znaku krzyża. (...) To jest właśnie peryferia! Tam trzeba iść! A Jezus tam jest, czeka na ciebie, byś pomógł temu dziecku zrobić znak krzyża” (Papież Franciszek, Przemówienie do uczestników Międzynarodowego Kongresu Katechetycznego w Rzymie, 27 września 2013 r.). Podejmijmy ten apel, który wydaje się coraz bardziej aktualny także w naszej polskiej rzeczywistości.

Wszystkich, którym droga jest sprawa wychowania dzieci i młodzieży – rodziców, nauczycieli, osoby odpowiedzialne za polską szkołę na różnych szczeblach administracji rządowej i samorządowej – zapraszamy do włączenia się w przeżywanie VI Tygodnia Wychowania. Zachęcamy, by wziąć udział w organizowanych w parafiach i szkołach spotkaniach poświęconych tematyce wychowawczej. Niech każdy z nas podejmie w tym czasie modlitwę w intencji nauczycieli i wychowawców. Dziękujemy dziś Bogu, najlepszemu Wychowawcy, za tych, którzy są przedłużeniem Jego miłosiernej miłości, realizując dzieło wychowania – jedno z najtrudniejszych, ale zarazem najpiękniejszych zadań człowieka.

Na tę drogę wychowywania innych poprzez naśladowanie miłosiernej miłości Boga wszystkim Wam z serca błogosławimy. □

Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi KEP

roku oceny z obu tych przedmiotów wliczają się do średniej ocen.

Jestem dyrektorem szkoły podstawowej

w Majdanie Wielkim od 20 lat, przesłałam kilka reform i zmian, zawsze pamiętając, że to uczeń jest najważniejszy w edukacji i mam

tak pracować, organizować proces dydaktyczno-wychowawczy, aby jak najmniej odczuł reformy.

KRZYŻÓWKA NA ROZPOCZĘCIE ROKU SZKOLNEGO

PROPONUJE: MDz

Poziomo: A-6. Pracownik dydaktyczny na wyższej uczelni. B-1. Naukowiec. B-11. Rozsądek. C-6. E Kościelna ekskomunika. D-1. Bardzo krótki odcinek czasu. E-6. Tętnica. E-12. Maść konia. G-1. Wyższa szkoła. G-10. Dzień rozpoczynający okres Wielkiego Postu. I-1. Specjalista - osoba dobrze znająca się na czymś. I-8. Torbiel w organizmie. J-12. Narzędzie pracy malarza. K-7. Podnoszona i opuszczana zastawa w oknie. L-1. Aorta. L-12. Antonim dla biały /jak stawni Zawisza/. Ł-7. Nazwa Międzynarodowych Targów Maszyn Budowlanych i Drogowych w Poznaniu.

Pionowo: 1-D. Uzyskał świadectwo dojrzałości. 2-A. Narząd słuchu. 3-F. Zespołowa konkurencja sportowa odbywająca się na trasie podzielonej na odcinki. 4-A. Nie ma róży bez niego. 5-F. Gerwazy z „Pana Tadeusza”. 6-A. Płyta sklejana z cienkich warstw drewna. 7-E. Forma charakterystyki danego przedmiotu lub osoby. 7-J. Drzewo liściaste posiadające bardzo twarde drewno. 9-A. Człowiek wrażliwy na piękno. 9-H. Dokument stwierdzający przyznanie tytułu zawodowego lub naukowego. 11-A. Schodki okrętowe. 11-P. Przystań dla okrętów. 12-I. Indianin Ameryki Płn. 13-A. Odszyfrowywanie pisanych słów. 14-I. Rodzaj leku ziołowego. 15-A. Ziemiaki. 16-J. Wulkan na Sycylii. 17-A. Pracuje w szkole.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
A				25													12
B	1	2	3														13
C				26		15					16						14
D															17		
E															18		
F											19						
G	27	28	29				24				20						
H					7												
I					8						21						
J					9		23						22				
K	4							11									
L		6			5												
Ł							10										

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 29 utworzą rozwiązanie

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 16/2016: „Kowalska”.

Poziomo: opaska, impas, estyma, moduł, kasyno, Nokia, karaś, listwa, piegi, horror, Arbat, topsel.

Pionowo: Niemen, Orinoko, spadek, interes, osetka, kapral, artysta, rzeźba, komunia, święto.

Na ŚDM, jako wolontariusz *ciąg dalszy ze str. 5*

W wolnym czasie, zachęcano wolontariuszy do pomocy także w innych dziedzinach, gdzie np. ekipy były przepracowane lub nie dawały sobie rady i także do gotowości i pomocy w różnych akcjach na rzecz potrzebujących. Ogłoszeń nie brakowało, i chętnych również nie. Między innymi oprowadzałem grupy wolontariuszy z Francji i Niemiec po Krakowie, co mi się bardzo podobało, bo poznawałem sporo ciekawych ludzi. W większości wszyscy byli bardzo pozytywnie zaskoczeni poziomem rozwoju i nowoczesnością Krakowa. Kilku francuskich pielgrzymów wyraziło się, że Kraków nie ma czego pozazdrościć największym francuskim miastom.

Pewnego dnia z grupą wolontariuszy, na prośbę stowarzyszenia Habitat, udaliśmy się w okolice Wieliczki, żeby pomóc pewnej ubogiej rodzinie przy... budowie domu. Ze względów finansowych musiała ona zaprzestać budowy, dopiero co rozpoczętego domu. Stowarzyszenie Habitat działa również w wielu krajach Europy, pomagając w budowaniu lub odbudowywaniu domów rodzinom w trudnych sytuacjach materialnych. Rodzina, której pomagaliśmy była bardzo wzruszona na widok młodych ludzi, którzy z radością i uśmiechem są gotowi bezinteresownie pomagać. My także byliśmy szczęśliwi, że takimi małymi gestami, jak malując ścianę czy kopiąc rów, mogliśmy przynieść tyle radości komuś w potrzebie.

Wszyscy wolontariusze oświadczyli, że są bardzo szczęśliwi, iż mogą uczestniczyć w życiu tej rodziny, że mogą pomóc i jednocześnie w ten sposób odwdzięczyć się Polsce za serdeczne przyjęcie, jakie im przygotowała. Oprócz odcisków na palcach zabrałmy ze sobą na noclegi satysfakcję, że mogliśmy komuś pomóc i że przez konkretną pracę mogliśmy w pełni odpowiedzieć na wezwanie i zadania stawiane wolontariatowi. Największą jednak satysfakcję czerpaliśmy z faktu, że udało nam się pomóc nie tylko pielgrzymom, ale i tym, którzy są w potrzebie.

Poważne sprawy zaczęły się 25 lipca, w poniedziałek, gdy większość pielgrzymów dotarła już do Krakowa. Zadaniem moim i mojej grupy było znalezienie tematów do artykułów, które mogłyby zainteresować francuskich internautów. Tak więc uważnie śledziłem wszystkie wydarzenia, uczestniczyłem w różnych spotkaniach i konfe-

rencjach oraz udzielałem wywiadów, żeby uzyskać jak najwięcej wiadomości i ciekawostek. Zebrane informacje często musiały być gotowe do opublikowania na francuskiej stronie internetowej ŚDM już na następny dzień i ich redagowaniem wypełniałem całe noce.

Drugim naszym, czyli wolontariuszy- dziennikarzy, głównym zadaniem było komentowanie „na żywo”, wszystkich ważnych ceremonii, Mszy świętych i spotkań modlitewnych. Było to ciężkie wyzwanie dla wolontariuszy, bo taka praca wymagała trochę więcej wiedzy dziennikarskiej a przecież żaden z nas takiej wiedzy wcześniej nie posiadał. Pomocą niezmiernie służył nam szef naszej sekcji dziennikarskiej, który był bardzo uczynny i zawsze cierpliwie nas wspierał. Zresztą wszyscy pomagaliśmy sobie nawzajem. Wolontariusze z różnych krajów pracowali obok siebie i każdy pomagał drugiemu, jak tylko potrafił. Dzięki temu braterstwu, współpracy i modlitwy, każdy komentował ceremonie w swoim języku bez stresu, może nie jak profesjonalista, ale z dobrą wolą i tak, że w rezultacie zawsze wszystko dobrze wychodziło. Mottem naszej „drużyny” zostało słowo „spokojnie”!

Czasami udało mi się uczestniczyć w wydarzeniach centralnych, czasami nie. Byłem na to przygotowany i nie żałuję. Lecz na spotkanie wolontariuszy z Ojcem Świętym w krakowskiej Tauron Arena postanowiłem pójść za wszelką cenę. Tak samo wszyscy wolontariusze z sekcji dziennikarskiej postanowili „zastrajkować” i uczestniczyć w tym wydarzeniu.

W Tauron Arenie szła radość wybuchła i wiele emocji wywołała wśród nas moment pojawienia się tak oczekiwanego gościa – Ojca Świętego. Na tym spotkaniu Papież wyraził wdzięczność młodym ludziom, którzy poprzez swoją służbę umożliwili przybyłym do Krakowa pielgrzymom łatwiejsze i pełniejsze uczestniczenie w ŚDM. Dla wielu z nas była to jedyna okazja żeby z tak bliska, na własne oczy zobaczyć Papieża i na żywo słuchać jego słów. Papież w Tauron Arena powiedział, że my, młodzi ludzie, jesteście nadzieją przyszłości. Tłumaczył nam jak być tą nadzieją. Powiedział, że musimy spełnić dwa warunki. Jednym z nich jest pamięć. Żeby iść do przodu trzeba pamiętać skąd się przychodzi, znać swoją historię, pamiętać o miejscu, gdzie zostało się wychowanym, pamiętać o swej rodzinie.

Drugim warunkiem jest odwaga i wezwanie, żeby się nie lękać. Bardzo głębokie było też wspomnienie Maćka – wolontariusza, który nie doczekał tego spotkania z Papieżem, bo przedwcześnie zabrała go choroba nowotworowa. Jego świadectwo było dla nas wszystkich bardzo budujące, bo jak mówił Ojciec Święty: „Maciek chciał być z nami, nie udało się, ale miał odwagę, miał odwagę stawić czoła, odwagę by walczyć nawet w najgorszej sytuacji. Ten młody człowiek nie jest dziś z nami, ale on zasiał ziarno nadziei na przyszłość. A więc na dziś: odwaga, odwaga, siła.”

We Francji, w liceum, jak również teraz na studiach, mam bardzo mało kontaktu z chrześcijanami. Te słowa Papieża oraz wszystkie przeżycia, których doświadczyłem podczas ŚDM w Krakowie dodały mi odwagi do dawania świadectwa o Bogu i mojej wierze. Myślę, że nie zabraknie mi entuzjazmu i zapału, które zabrałem ze sobą do domu, i mam nadzieję, że będę umiał przekazać spotkanym na mojej drodze ludziom, chociaż trochę tej „pozytywnej energii”. □

Mateusz Kociotek

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

☺ Rio 2016. Po braniu Nowickiego w rzucie młotem do dziesięciu powiększył się medalowy dorobek polskich sportowców w igrzyskach olimpijskich w Rio de Janeiro. Wyrównaliśmy w ten sposób liczbę medali zdobytych w Atenach, Pekinie i Londynie, gdzie dorobek kończył się na 10. Później dorzuciliśmy jeszcze srebro Włoszczowskiej w kolarstwie górskim i pobiliśmy 12-letni rekord medalowy. Lepiej było w 2000 r. w Sydney, gdzie medali było 14. Pozostaje jednak pewien niedosyt i to nie tylko z powodu

małej ilości „złota”. Polskim sportowcom uciekało dużo medalowych okazji, zawadzili też „pewniacy” (Fajdek w rzucie młotem; „tylko” srebro Małachowskiego w dysku, afera dopingowa ze sztangistami, nieudany start żeglarzy, itd.). W kilku przypadkach brakowało koncentracji, a nawet woli walki. Ciekawe, że w Rio znacznie lepiej i ambitniej spisywały się panie i to one zdobyły większość naszych medali. Dla ostody warto dodać, że jest też kilka niespodzianek. Pojawili się młodzi zawodnicy, dobrze rokujący,

m.in. sympatyczna oszczepniczka Andrejczyk, która wygrała kwalifikacje ustanawiając nowy rekord Polski, a w finale zajęła 4 miejsce, nasza pięcioboistka Nowicka – brązowy medal, Wojciech Nowicki, który po wyeliminowaniu Fajdka godnie go zastąpił zdobywając brąz. Duży potencjał leży w lekkiej atletyce, kajakach, kajakarstwie górskim, wioślarstwie, kanadyjkach, rezerwy są w „medalogennym” kolarstwie, niezły jesteśmy w biegach, choć Europejczykom coraz trudniej konkurować z biegaczami pochodzącymi

Rio, c'est fini !

Et dire que c'était la ville de nos plus grands espoirs !

« **N**iestety » – malheureusement, « to był niedobry dzień dla Polaków... » – ce n'était pas un bon jour pour les Polonais. Telle fut la rengaine des journalistes polonais pendant les deux semaines des Jeux olympiques de Rio de Janeiro face à la maigre performance des sportifs de leur pays. Partis à deux cent quarante-cinq, ils n'ont ramené que onze médailles – deux en or, trois en argent et six en bronze. Tout le monde se console en disant qu'il y en a eu une de plus qu'à Londres. Certes, mais il y a quatre ans, il y avait moins de concurrents, ce qui fait qu'en termes de rendement, 2016 est moins bonne que 2012. Il en aurait fallu une ou deux de plus pour faire mieux. On est loin d'Atlanta, il y a vingt ans, avec dix-sept médailles dont sept en or, ou même de Sidney, quatre ans plus tard, avec 14 médailles dont six en or. Mais c'était le siècle d'avant. On aurait pu penser qu'avec l'arrivée au pouvoir d'un nouveau gouvernement et de Witold Bańka à la tête du ministère des Sports et du Tourisme les choses allaient changer, surtout que le ministre en question est un ancien coureur de 400 mètres, notamment médaillé de bronze aux championnats du monde d'athlétisme d'Osaka en 2007. L'homme connaît bien la situation du sport de haut niveau polonais, mais il est resté très discret depuis sa prise de fonction. Y a-t-il une relation de cause à effet entre sa discrétion et la faiblesse des résultats polonais ? Pourtant, avant le départ, tous les journalistes comptaient et recomptaient les chances des représentants, ce qui donnait une belle collection de médailles – en or de préférence.

Mais la réalité est là dans toute sa sévérité. Il y a eu des échecs cuisants et incompréhensibles. Ainsi, Paweł Fajdek au lancer du marteau. Il avait l'or assuré avant le départ, c'était sûr à cent pour cent. Et pourtant, le double champion du monde en 2013 et 2015, champion d'Europe en 2016, n'a même pas été qualifié pour la finale. On attendait Radosław Kawęcki en natation, lui aussi plusieurs fois champion du monde et d'Europe. Il n'a même pas passé les éliminatoires. On attendait Adam Kszczot, vice-champion du monde et plusieurs fois champion d'Europe au 800 mètres. Il a passé les éliminatoires mais pas la demi-finale. On attendait Tomasz Majewski au lancer du poids. Double champion olympique en 2008 et 2012, il a raté le triplé en terminant à la sixième place. En tennis, on attendait Agnieszka Radwańska (quatrième au classement WTA) ; en planche à voile, chez les hommes, on attendait Piotr Myszkowski, double champion du monde en RS:X, tandis que chez les femmes, on attendait Małgorzata Białecka, championne du monde dans la même catégorie ; en cyclisme, on attendait Katarzyna Niewiadoma et Michał Kwiatkowski (champion du monde sur route 2014) ; au 800 mètres, on attendait Joanna Jóźwik ; sans oublier les volleyeurs et les handballeurs. Leurs échecs, c'est douze médailles ratées. Autre déception et véritable scandale, l'haltérophile Adrian Zieliński, champion olympique 2012 et double champion du monde, contrôlé positif à un stéroïde anabolisant, le nandrolone, quelques jours après le contrôle positif à la même substance de son frère Tomasz, champion d'Europe 2016, qui ont été exclus des Jeux. Ce scandale a éclaboussé toute l'haltérophilie polonaise et a privé notre

pays de deux médailles supplémentaires. Le président de la fédération, l'ancien champion Szymon Kołecki, a démissionné de son poste et le ministre Bańka a fait une apparition pour condamner les deux fautifs. La déception des JO est d'autant plus amère que depuis quelques mois nous avions constaté un regain dans le sport polonais qui autorisait tous les espoirs.

Malgré tout, il y a eu aussi de très beaux moments de bonheur et il ne faut pas boudier notre plaisir, surtout que nos champions ont tout donné pour décrocher les médailles. À tout seigneur tout honneur, savourons avec délectation l'or d'Anita Włodarczyk, au lancer du marteau. Déjà championne du monde en 2009 et 2015, championne d'Europe en 2012, 2014 et 2016, elle a remporté son titre olympique en battant le record du monde dont elle était la détentrice. Et pour la première fois dans l'histoire de l'épreuve, une femme a tiré plus loin que les hommes dans cette discipline ! « Elle a écrasé le concours » nous dit « L'Équipe ». On est d'autant plus admiratif que les conditions lamentables dans lesquelles elle s'entraîne à Varsovie, dans les installations en ruine du club Skra, sont un vrai scandale. Avant Anita, la première médaille d'or pour la Pologne a été gagnée de haute lutte par Magdalena Fularczyk-Kozłowska et Natalia Madaj en aviron deux de couple dames. Après l'épreuve, nous avons partagé avec elles leur joie et leur émotion. Et puis l'hymne polonais joué pour la première fois à Rio, chanté de tout leur cœur par les deux championnes, le drapeau blanc-et-rouge flottant au vent avec pour toile de fond, dominant la ville du sommet du mont du Corcovado, le Christ Rédempteur sculpté par Paul Landowski – quelle superbe image ! En revanche, pour une médaille d'or française, quelques temps plus tard, la caméra était placée de telle manière que le mât du drapeau cachait le Christ... Trois médailles d'argent sont dues à Piotr Małachowski (lancer du disque), Marta Walczykiewicz (canoë-kayak K1 200 mètres) et Maja Włoszczowska (cross-country VTT) ; et six médailles de bronze sont dues à Rafał Majka (cyclisme sur route), Monika Ciaciuch, Agnieszka Kobus, Joanna Leszczyńska, et Maria Springwald (aviron quatre de couple), Beata Mikołajczyk et Karolina Naja (canoë-kayak K2 500 mètres), Monika Michalik (lutte), Wojciech Nowicki (lancer du marteau) et Oktawia Nowacka (pentathlon moderne).

Bravo à tous et surtout à toutes car sans les filles il n'y aurait eu que trois médailles... □

Bogdan Usowicz

z Afryki. Fatalnie jest w gimnastyce, sportach walki (jeden brąz w zapasach w stylu wolnym Moniki Michalik), nie istnieje strzelectwo, czy tucznictwo zdominowane przez Azjatów, słabo jest w sportach drużynowych (honor ratowali tylko szczypiorności, którzy ostatecznie zajęli 4 miejsce), zupełnie zagubili się nasi pływacy, którzy byli tylko tłem dla innych, nie ma już ciężarów, szałwiołka wypadła dawna polska specjalność – szermierka. Tym większe uznanie dla tych, którzy nie zawiedli i medale zdobywali. 2 złote krążki

to: niezawodna Anita Włodarczyk z rekordem świata w rzucie młotem i wspaniałe wioślarki – Magdalena Fularczyk-Kozłowska i Natalia Madaj. 3 medale srebrne zdobyli wspomniani Małachowski i Włoszczowska oraz Martyna Walczykiewicz (wioślarstwo). I wreszcie medale brązowe – Rafał Majka (kolarstwo), Beata Mikołajczyk /Karolina Naja (kajakarstwo), czwórka podwójna kobiet (wioślarstwo), Monika Michalik (zapasy), Oktawia Nowacka (pięciobój nowoczesny) i Wojciech Nowicki (rzut młotem).

☺ Zwycięzcą klasyfikacji medalowej letniej olimpiady w Rio de Janeiro zostały Stany Zjednoczone (121 medali, z czego 46 złotych). USA wyprzedziły Wielką Brytanię (nie jest to zapewne efekt Brexitu, ale pewnej dynamiki rozwoju sportu po poprzednich igrzyskach w Londynie) – 67 medali (27 złotych) i Chiny – 70 krążków (26 złotych). Kolejne kraje na liście medalowej to Rosja, Niemcy, Japonia, Francja, Korea Południowa, Włochy i Australia zamykająca pierwszą „10”. Polska została sklasyfikowana na 33 miejscu. □

Uczynki miłosierne względem duszy (6)

ks. dr Krystian Gawron

Urazy chętnie darować!

Uczynek miłosierdzia «urazy chętnie darować» to zachęta do praktykowania miłosierdzia przede wszystkim wobec nas samych.

Dopoznanie obelgi czy urazy rani naszą wrażliwość i poczucie godności. Może nas jednak obezwładniać. Powstaje, bowiem od razu pokusa, by skupiać się na samym sobie, rozpamiętywać ból, dzielić się nim z przyjaciółmi. Jeśli ulegniemy tej pokusie, tracimy czas i osłabiamy siebie w pełnieniu

zadań naszego powołania... i o to chodzi Wrogowi naszej duszy! Jakże to chytra «zagrywka Szatana»! Miłosierdzie wobec siebie: «urazy chętnie darować» jest wtedy drogą do duchowego zwycięstwa. Dlatego potrzebny jest nam wtedy dar Ducha Świętego – dar męstwa. Z tym większym i z tym gorliwszym zapątem trzeba nam w takiej sytuacji przyłgnąć do naszej zasadniczej misji. Czynił to doskonale św. Paweł, dlatego prześladowanym i obolatym chrześcijanom napisał: «Wam dane jest nie tylko w Chrystusa wierzyć, ale także dla Niego cierpieć». Kiedy go oskarżano, św. Paweł bronił się, ale i podkreślał głęboki sens kenozę: «W moim ciele dopełniam tego, czego brakuje cierpieniem Chrystusa». Jak ranny żołnierz, nie trwał on w rozpamiętywaniu urazów, ale odważnie piął do celu!

Zwróćmy uwagę, że w czasie drogi krzyżowej Pan Jezus nie użalał się na żadne swoje (jakże dotkliwe) cierpienia i na zjadliwe szyderstwa! Wcale Go to nie

oddaliło od spełnienia zasadniczej misji: z boską pokorą i wytrwałością doskonale realizował Wolę Ojca. Pan Jezus jest naszą Drogą. Miłosierdzie świadczony wobec samego siebie «urazy chętnie darować» nie tylko nas wtedy nie osłabi, ale wręcz odwrotnie – umocni! I co więcej – zacieśni nasze zjednoczenie z Mistrzem.

Pamiętamy dobrze pielgrzymki św. Jana Pawła II do świata. Niemal przed każdą jego pielgrzymką lansowane były wrogie kampanie medialne, ale to nie oddaliło go nigdy od wyznaczonego celu. Jakże często, już w czasie pielgrzymki, ciepło i miłość Świętego Papieża obezwładniały nawet wrogie media. Św. Jan-Paweł II nie odnosił się nigdy do wzbudzanych obaw, polemik czy oskarżeń. «Urazy» chętnie darował i to było jego siłą! Głosił i uobecniał Boga-Miłość! Zło, bowiem chociaż jest wrzaskliwe, jest jednak zwiewne. Kiedy spekulowano nad stanem jego zdrowia i zadano mu pytanie: «Jak się Wasza Świątobliwość dzisiaj czuje» – Papież odpowiadał żartem: «Nie wiem, bo nie czytałem jeszcze dzisiejszej prasy». To chyba najlepszy sposób na praktykowanie uczynku miłosiernego: «Urazy chętnie darować». □

Czas sportu, czas zadumy...

ciąg dalszy ze str. 3

Istnieją uzasadnione podejrzenia, że Mundial w RPA (2010) oraz w Katarze (2022) – zostały „kupione”. Nie jest jasne, czy także nie Mundial w Rosji (2018) i nawet Euro w Polsce i na Ukrainie (2012). Powiedzmy sobie jasno – atmosfera wokół sportu, tego wielkiego – jest coraz gorsza. Nikt do nikogo nie ma zaufania, o czym najlepiej świadczą losy Seppa Blattera i Michela Platniego.

W tym roku do całej masy problemów doszedł jeszcze skandal z dopingiem sportowców rosyjskich. I nie chodzi o to, że doping nagle stał się palącym problemem, bo walka z nim (jak się okazuje nieskuteczna) trwa już od dawna. Tym razem oskarżono jednak władze sportowe i polityczne Rosji o tolerowanie a nawet organizowanie dopingiu! W efekcie wykluczono z Igrzysk całą reprezentację lekkoatletyczną Rosji, co jest decyzją bez precedensu. Jakby tego było mało i my padliśmy ofiarą tej patologii, kiedy wyszło na jaw, już podczas Igrzysk, że nasi czołowi atleci – bracia Adrian i Tomasz Zielińscy – brali zakazane specyfiki i zostali wycofani z konkursu podnoszenia ciężarów. Na tym tle, niedociągnięcia organizacyjne oraz start w biegu na 800 m kobiet zawodniczek nie bardzo przypominających kobiety – to już drobiazgi.

Czy to wszystko oznacza, że sport już umarł? Nic z tych rzeczy! Nadal wielkie widowiska elektryzują bowiem miliony ludzi, przykuwają uwagę nawet tych, którzy na co dzień sportem się nie

interesują. Zakończone właśnie (21 sierpnia) Igrzyska w Rio de Janeiro potwierdziły jeszcze jedną prawdę – dla każdego sportowca to start na Olimpiadzie jest najważniejszy. To medal olimpijski, mimo że często nie wiąże się to z gratyfikacją finansową – jest marzeniem całego życia. Widzieliśmy w Brazylii wiele sportowych gwiazd, które za darmo lub za symboliczne wynagrodzenie rzuciły na szalę wszystkie swoje siły i umiejętności, żeby tylko zdobyć medal. To bardzo krzepiące oglądać młodych ludzi tak bardzo walczących o sukces, nie tylko dla siebie, ale dla swojego kraju. To samo widzieliśmy na piłkarskim Euro 2016 – sukcesy Islandii i Walii były bodaj najważniejszymi wydarzeniami w tych krajach od wielu lat. Kiedy oglądało się dziesiątki tysięcy mieszkańców Islandii na placach przed telebimem oglądających swoich bohaterów i wiwatujących na ich cześć – czuto się wielką sympatię do tego małego narodu, który dzięki sportowi miał swoje „pięć minut” w historii.

Na pewno idea olimpijska Pierre de Coubertina nie umarła. Być może on sam byłby dzisiaj przerażony tym w jakim kierunku ona ewoluuje, ale po zastanowieniu być może uznałby, że mimo upływu czasu jest nadal czymś wielkim i wzniosłym. Z tą nadzieją będziemy przez następne cztery lata czekać na kolejne Igrzyska – tym razem w Tokio. □

Jan Engelgard

Jaka Europa?

ciąg dalszy ze str. 7

Utworzenie pełnej wspólnoty gospodarczej z państwami sojusznymi uniemożliwiły losy wojny. Pozostały jednak dokumenty. Autor przytacza opracowany w 1943 r. niemiecki dokument propagandowy „Podstawowe elementy planu dla nowej Europy” i dodaje, że „robi on wrażenie, jakby został napisany na jednej ze współczesnych sesji Komisji Europejskiej”. W dokumencie jest mowa o „utworzeniu wspólnoty celnej, zniesieniu granic wewnętrznych, wprowadzeniu zasad równości społecznej i ujednoczonych warunków pracy, o wspólnej polityce ubezpieczeń socjalnych i zdrowotnych, czy w końcu najważniejsze: utwo-

wienie europejskiej unii walutowej zarządzanej przez centralny bank Rzeszy...

Dzisiaj bez problemu można by w Brukseli usłyszeć opinię, że „za pięćdziesiąt lat ludzie nie będą już myśleć w kategoriach ojczyzn”. Naprawdę wypowiedział je w roku 1940... Joseph Goebbels.

Ojcom założycielom wspólnoty europejskiej po wojnie przyświecały ideały chrześcijańskiego fundamentu Starego Kontynentu i Europy Ojczyzn. Technokratyczny projekt, który ostał się po latach, skażony socjalizmem i pozbawiony tych elementów, coraz bardziej przypomina jednak pomysły rodem z III Rzeszy. □

Bogdan Usowicz

Razem twórzmy kolekcję Muzeum Historii Polski!

„Małe wielkie historie” to tytuł ogólnosiatołowej zbiorce pamiątek historycznych dla Muzeum Historii Polski w Warszawie. Akcja rozpoczęła się 14 maja 2016 r. podczas Europejskiej Nocy Muzeów i zakończyła się w Święto Niepodległości – 11 listopada.

Celem zbiórki jest pozyskanie nowych muzealiów do Muzeum Historii Polski. Czekamy na najrozmaitsze obiekty o wartościach historycznych, także związane z osobistymi losami darczyńców. Szczególnie znaczenie mają dla nas przedmioty związane z polską drogą do Niepodległości – zarówno tej w 1918 r., jak i w roku 1989. Zainteresowani jesteście również przedmiotami codziennego użytku, fotografiami, pocztówkami, dokumentami, listami i pamiątkami, prasą – a także elementami ubioru, umundurowania, uzbrojenia i wyposażenia wojskowego, zabytkowymi urządzeniami oraz wyrobami rzemieślniczymi i artystycznymi świadczącymi o historii polskiej kultury, przemianach społecznych i gospodarczych.

Pamiątki wejdą w skład tworzącej się kolekcji Muzeum Historii Polski. Część ofiarowanych przedmiotów trafi na wystawę stałą Muzeum, a wszystkie inne dary zostaną należycie zabezpieczone z myślą o badaczach przeszłości i przyszłych wystawach czasowych.

Do tej pory w ramach akcji do Muzeum Historii Polski trafiło blisko 1500 obiektów. Wśród otrzymanych pamiątek znalazły się m.in. XIX-wieczna szafka pod lustro ze skrytką, w której przechowywano dokumenty Państwa Podziemnego w trakcie II wojny, cylinder z 1900 r., albumy ze zdjęciami rodzinnymi oraz zbiory fotografii dokumentujące wydarzenia polityczne w Polsce w latach 80.

Osoby zainteresowane przekazaniem do

Muzeum pamiątek mogą zgłaszać się osobiście, telefonicznie, bądź mailowo. Prosimy kontaktować się pod numerem tel.: +48 (22) 211 90 29, +48 (22) 211 90 48 lub e-mailem: pamiatki@muzhp.pl; www.muzhp.pl. □

Fala rozbiórek kościołów we Francji

Franciszek L. Ćwik

We Francji od lat obserwuje się zjawisko niszczenia i rozbiórek katolickich kościołów. Decyzje o likwidacji podejmują władze samorządowe uzasadniając je zbyt dużymi kosztami remontów, których merostwa nie są w stanie pokryć.

Francja liczy 45 tysięcy kościołów, 35 procent z nich wybudowano w XIX w. Większość nie jest więc zakwalifikowana w poczet zabytków, o które troszczy się państwo. Od czasu Rewolucji Francuskiej utrzymywanie świątyni jest obowiązkiem merostwa, bo są one ich własnością. Zdarza się jednak, że merowie wolą przeznaczyć pieniądze na inne cele, niż remontować kościoły. Francuskie parafie i diecezje dysponują bardzo skromnymi środkami i nie są w stanie podać wszystkim wydatkom.

Faktem jest, że rozbierane kościoły znajdują się najczęściej w złym stanie technicznym, ale doprowadza do tego właśnie polityka wielu merostw, lekceważących konieczność przeprowadzania niezbędnych napraw i remontów. Wymownym tego przykładem była długoletnia batalia sądowo-administracyjna, która zakończyła się ostatecznie rozbiórką kościoła Św. Piotra w Gesté, 40 km od Nantes. Zburzenie świątyni zostało odczytane przez tutejszych mieszkańców jako zamach na serce ich, zamieszkałego przez 2400 osób miasteczka, porównywalne do jego zniszczenia (łącznie z kościołem) przez

rewolucyjne „piekielne kolumny” – 5 lutego 1794 r. – podczas wojny w Wandei. Rewolucyjni bandyci zmasakrowali wówczas także miejscową ludność, zabijając ok. 300 ludzi. To tragiczne wydarzenie upamiętnia w Gesté krzyż. Kościół został odbudowany przez parafian w XIX w.

Po raz drugi zamach na miejscową świątynię nastąpił w roku 2010, kiedy ówczesny mer miasta postanowił ją zburzyć. Skandal ten i protesty mieszkańców pozostałyby bez echa, bo francuskie media najczęściej ignorują takie sprawy, gdyby nie artykuł o tym wydarzeniu w amerykańskim New York Timesie.

Mer przekonywał wówczas, że kościół był „zbyt duży, koślawy i niejednorodny, składający się z dwóch różnych części”. – *Jesteśmy przed łatzywie starym kościołem, który w żadnym wypadku nie jest zabytkiem* – deklarował mer, wyjaśniając, że w obliczu trudnych do udźwignięcia wydatków na remonty (3 mln euro), jego mała gmina chciała zburzyć kościół, by na jego miejsce postawić dużo tanej nowy, skromniejszy.

Argumenty mera nie przekonały zwolenników dziedzictwa kulturowego a sprawę wniosło do sądu Stowarzyszenie Żyjącej Pamięci Dziedzictwa Gesté. Wskazywało ono, że merostwo nie dbało o obiekt, doprowadzając go umyślnie do obecnego stanu. Sąd Administracyjny w Nantes w 2012 r. anulował decyzję o rozbiórze kościoła. Potwierdziła ją jeszcze tego samego roku Rada Państwa. Wydawało się, że świątynia jest ocalona. Mer nie dawał jednak za wygraną, tym razem uzasadniając konieczność rozbiórki kościoła zagrożeniem bezpieczeństwa, jakie stwarza budowla. Argumentował przy tym, że w tej sytuacji nie potrzebuje na to niczyjej zgody.

Przeciwko rozbiórze świątyni nie protestował ordynariusz diecezji Angers, bp Delmas, twierdząc, że nie ma nic przeciwko temu, jeżeli w gminie powstanie nowy kościół.

Zdaniem przewodniczącego Obserwatorium Dziedzictwa Religijnego, Maxima Cumenela, „francuscy biskupi próbują unikać wszelkiej konfrontacji, przytykają oczy na to, co się dzieje z dziedzictwem kulturowym, by w ten sposób kupić formę pokoju społecznego”. Cumenel wskazuje, że problem burzenia kościołów dotyczy całej Francji. Wg portalu Reinformation TV, obecnie w kraju destrukcją zagrożonych jest tysięcy świątyni. Od 2000 r. wyburzono ponad 30 katolickich kościołów.

Ministerstwo kultury twierdzi, że sprzeciwia się czasami decyzji merów o rozbiórze kościołów, ale często jest bezsilne wobec ich woli. Administracja twierdzi, że merostwa mogą otrzymać subwencje na odnowę i remonty kościołów nawet, jeżeli nie są one zaliczone w poczet zabytków historycznych, i często z tego korzystają. W związku z tym ministerstwo nie widzi „problemu rozbiórki kościołów”.

Ostatnim, szokującym wydarzeniem w tym kontekście była ewakuacja wiernych i księdza – przy użyciu sity – z kościoła Św. Rity w XV dzielnicy Paryża. O pomoc w ratowaniu sprzedanej świątyni zwrócił się do Papieża centroprawicowy deputowany, Frédéric Lefebvre. Z kolei deputowany, Yves Jégo, po tym, co zaszło w Paryżu, chce administracyjnego zwiększenia ochrony kościołów, by zapobiec ich wyburzeniu. – *Przyszłoby czas, by poświęcić kres destrukcji naszych kościołów* – deklaruje polityk. Trudno się jednak spodziewać po rządzących socjalistach, by jego propozycja została przyjęta. □

Międzynarodowe Centrum Ewangelizacji Ruchu Światło-Życie 60 lat „Marianum” w Carlsbergu

Niewielka miejscowość Carlsberg położona w powiecie Bad Dürkheim w landzie Rheinland-Pfalz w latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku stała schronieniem Młodzieży Polskiej z rodzin polskich, które znalazły się na terenie Niemiec na skutek wywózki „na roboty” w latach II wojny światowej, potem przez wywazytulanckę po obozach przetrzymywanych w różnych strychach okupacyjnych Niemiec (amerykański, angielski i francuski).

Dzięki staraniom kapelanów Oddziałów Wartowniczych Armii Amerykańskiej w Kaiserslautern oraz Kompaniom Wartowniczym w latach 1955-56 wybudowano „Dom Młodzieży Polskiej”, który miał służyć katolickiej formacji młodzieży oraz przekazywaniu polskiej historii, kultury oraz wartości.

W księdze pamiątkowej Domu, znajduje się taki oto wpis: *„Roku Pańskiego 1956, gdy Naród Polski Rok Maryjny święcił, dnia 25 sierpnia, w wigilię święta MB Częstochowskiej my Polacy w Niemczech mieszkający pod duchowym przewodnictwem ks. prał. Edwarda Lubowieckiego Wikariusza Generalnego ks. bpa Polaków w Niemczech J. E. Ks. Abpa Józefa Gawliny w miejscowości Carlsberg w Palatynacie zgromadzeni Dom Młodzieży Polskiej pracą polskich rąk zbudowany, a ofiarnością gorących serc wyposażony ku czci Niepokalanej Dziewicy Marianum nazywamy i jako wotum narodowe Królowej Polski – Jasnogórskiej Pani we władanie Jej królewskie oddajemy”.*

Opiekę duchową i wychowawczą prowadziły Siostry Felicjanki z Detroit w USA zaproszone przez opiekuna emigracji polskiej ks. abpa Józefa Gawlinę. Przez 20 lat włożyły ogrom pracy katechetycznej, wychowawczej, opiekuńczej oraz gospodarczo-administracyjnej. Prowadziły kolonie i rekolekcje dla dzieci i dorosłych oraz kursy dla dziewcząt. Marianum staje się przystanią dla dzieci z rodzin małżeństw polsko-niemieckich. Do 1972 r. ponad 3000 polskich dzieci – sierot znalazło w „Marianum” dom, opiekę, miłujące serca, wychowanie religijne i narodowe. Od 1972 r. nastąpiła zmiana celu polskiego ośrodka, zaczęto przyjmować do niego również niemieckie dzieci wymagające opieki. Dom stał się międzynarodowy i międzywyznaniowy. W 1977 r. wygasa umowa z Siostrami, które opuściły Carlsberg, umiera ksiądz prałat Juliusz Janusz, główny opiekun i inspirator gromadzenia funduszy. W październiku 1981 po 25 latach

istnienia doszło do zamknięcia „Marianum”.

Nowy etap

W dniu 25 marca 1982 r. Sługa Boży ks. Franciszek Blachnicki, założyciel Ruchu Światło-Życie, przejął w administrowanie opuszczony Ośrodek „Marianum” i od tego dnia staje się on Międzynarodowym Centrum Ewangelizacji Ruchu Światło-Życie. Św. Jan Paweł II nazwał ks. Franciszka – „gorliwym apostołem nawrócenia i wewnętrznej odnowy człowieka” oraz „gwłtownikiem Bożego Królestwa”. „Marianum” stało się międzynarodowym centrum tego polskiego ruchu, z zadaniem szerzenia jego charyzmatu w służbie duszpasterstwa polonijnego w Niemczech i w innych krajach. Mam wrażenie, że nadszedł moment zaangażowania wszystkich sił kościelnych w nową ewangelizację i w misję wśród narodów. Nikt wierzący w Chrystusa, żadna instytucja Kościoła nie może uchylić się od tego najpoważniejszego obowiązku głoszenia Chrystusa wszystkim ludom – (Jan Paweł II, *Redemptoris missio*, 3).

Diakonia Centrum Ewangelizacji: w „Marianum” pracują księża Unii Kapłanów Chrystusa-Sługi, oddelegowani do tej postugi. Żeńska Wspólnota Niepokalanej Matki Kościoła obsługuje Centrum, podobnie jak niegdyś Siostry Felicjanki – mieszkając w „domu diakonii” z własną kaplicą. Diakonia prowadzi administrację, sprawę gospodarczą, przygotowuje i obsługuje wszelkiego rodzaju „spotkania carlsberskie” i podejmuje postugę apostołską. Głównie jednak ... modli się. Codzienna służba modlitwy to: Msza św., adoracja Najświętszego Sakramentu, jutrznia, nieszpory i różaniec. Oprócz żeńskiego Instytutu Niepokalanej Matki Kościoła w pracy Centrum Ewangelizacji na miejscu, w „Marianum”, i w terenie pomaga szerokie grono Diakonii Ruchu Światło-Życie. Krąg Przyjaciół „Marianum”. Jest to krąg osób związanych z Centrum Ewangelizacji, które uczestniczą w życiu i apostołacie „Marianum”, ofiarując dar modlitwy, dar materialny

albo dar pracy. Każdy może współtworzyć „Marianum” poprzez: Udział w rekolekcjach oazowych; Modlitwę w intencji „Marianum”; Systematyczną pomoc materialną; Jednorazowe ofiary lub pomoc w formie pracy; Rozpowszechnianie informacji o „Marianum”, zachęcanie znajomych. Przez „List do Kręgu Przyjaciół” („Życie w Świetle”) utrzymujemy więź z członkami Kręgu Przyjaciół.

Oazy rekolekcyjne: Od 1982 r. odbywają się w Carlsbergu różnego typu (jednodniowe, weekendowe, tygodniowe, 15-dniowe) oazy rekolekcyjne dla dzieci, młodzieży, dorosłych i małżeństw. W samych tylko 15-dniowych rekolekcjach organizowanych przez nasze Centrum „Marianum” wzięło udział od 1982 r. ponad 5 tys. uczestników. W oazach uczestniczyli Polacy z RFN, Austrii, Belgii, Szwajcarii, Anglii i Francji, Skandynawii, a nawet z dalekiej Kanady. W organizowanych od 1954 r. w Polsce przez Ruch Światło-Życie 15-dniowych rekolekcjach uczestniczyło już ok. 1,3 mln osób. Oazowe metody rekolekcyjne są obecne także w duszpasterstwie polonijnym i miejscowym w wielu krajach świata m.in.: na Słowacji, w Czechach, na Białorusi, w Rosji, na Litwie i Ukrainie, a także w Austrii, USA, Kanadzie, Brazylii.

Spotkania Carlsberskie: „Marianum” w Carlsbergu stało się od 1982 r. ośrodkiem wielu spotkań religijnych: dni skupienia, tridua związane z obchodem wielkich świąt w roku liturgicznym (Boże Narodzenie, Wielkanoc, Zesłanie Ducha Świętego), rekolekcje kilkudniowe itp.

Szkola Animatora Ruchu Światło-Życie: ks. Franciszek Blachnicki zainicjował roczną Szkołę Animatora Ruchu. Pierwszymi uczestnikami były osoby, które przed stanem wojennym były poza granicami Polski. Uczestniczyła też grupa młodzieży z Ameryki Południowej – podopieczni O. Rufina Oreckiego, który w tym czasie postugiwał w Boliwii. Pomoc dla duszpasterstwa polskiego: W dniu 15 sierpnia 1984 ks. bp Szczepan Wesoty udzielił w Carlsbergu święceń diakonatu, a w dniu 25 maja 1985 święceń kapłańskich czterem kandydatom: Kazimierzowi Ćwierzowi, Markowi Dydo, Jackowi Hermie, Ireneuszowi Kopaczowi. Kapłani ci zostali następnie oddelegowani przez Prymasa Polski do pracy pośród Polonii, zwłaszcza metodami Ruchu Światło-Życie.

Maximilianum: w latach 1982-87 podjęto próbę utworzenia wydawnictwa i drukarni, którą nazwano „Maximilianum”. Niestety,

Związek Bractw Różańcowych we Francji

Zaproszenie

W imieniu Ks. Dyrektora Ryszarda Kaczora i Zarządu Bractw Różańcowych we Francji oraz Związku Polek, Mężów Katolickich, Katechetów i Krójajów serdecznie zapraszamy na doroczną Pielgrzymkę, która odbędzie się w czwartek 15 Września 2016 w Dadizele (Belgia).

Porządek dnia:

- Msza Święta o godz. 10³⁰;
 - Przerwa obiadowa;
 - Nabożeństwo Różańcowe o godz. 15⁰⁰;
- Przybądźmy licznie, by z Maryją rozpocząć nowy rok pracy. Zapisy prosimy zgłaszać do prezesek Kół Różańcowych.

Cześć Marij!

Serdecznie Zapraszamy
Sekretarki Związku: St. Napora, i L. Jabłoński

ujawniło się tak wiele różnych trudności – brak doświadczenia, odcięcie od Kraju i niemożność zaangażowania polskiego zaplecza Ruchu, niskie czytelnictwo pośród Polonii, brak szerszego poparcia ze strony duszpasterzy oraz sabotaż i inwigilacja ze strony bardzo aktywnych agentów ówczesnych komunistycznych polskich służb bezpieczeństwa na Zachodzie, – że ta próba nie udała się. Po „otwarcu granic”, tę inicjatywę podjęto w Polsce, w już zmienionych warunkach politycznych.

Chrześcijańska Służba Wyzwolenia Narodów: w trudnym czasie stanu wojennego w Polsce, „Marianum” było miejscem spotkań Polonii z całej Europy. Prowadzono Studium Katolickiej Nauki Społecznej oraz rekolekcje dla licznie przybywających tu azylantów, którzy oczekiwali na emigrację do krajów osiedlenia. Wydawano pismo „Prawda – Krzyż – Wyzwolenie”, organizowano sympozja, a także spotkania różnych organizacji polonijnych. Publicznie upominano się także o prawa narodów do samostanowienia. Odbywały się tzw. „Marsze Wyzwolenia Narodów”, na które zapraszano także przedstawicieli innych ucienionych przez komunizm narodów. Mówiono wiele o nowej, pojednanej i wolnej Europie, zbudowanej na wartościach chrześcijańskich.

28 lutego 1987 r. ks. Franciszek Blachnicki został powołany do Pana. Po śmierci ks. Blachnickiego postugę Moderadora

Centrum Ewangelizacji pełnił w latach 1987–1990 ks. Jan Krawiec, a od 1990 r. pełni ks. Jacek Herma. W tych latach byliśmy świadkami wielu zmian w świecie i w Kościele. Musiała, więc ulec pewnym zmianom praca „Marianum”. Stał się możliwy swobodny kontakt z Krajem, niektóre z inicjatyw można było podjąć w Polsce. Stało się możliwe wykorzystanie polskiego zaplecza Ruchu Światło-Życie oraz czerpanie z bogactwa spotkań z krajem pochodzenia.

Marianum dzisiaj

W grudniu 2000 Episkopat Polski erygował Stowarzyszenie Publiczne Wiernych „Diakonia Ruchu Światło Życie”, także ordynariusz diecezji Speyer, bp Anton Schlembach potwierdził ten status i mianował ks. Jacka Hermę Moderatorem „Diakonii Ruchu Światło-Życie” na terenie diecezji Speyer. W „Marianum” odbywają się oazy rekolekcyjne, uczestnicy biorą udział w formacji duchowej, np. codzienna modlitwa, uczestnictwo we Mszy św., rozmowa ewangelizacyjna, wyprawa otwartych oczu, szkoła życia, szkoła modlitwy i pogodny wieczór. Oazy modlitwy – forma krótkich, intensywnych rekolekcji. Z różnymi formami modlitwy – modlitwą Liturgii Godzin, modlitwą osobistą, różańcową, adoracyjną w Namiocie Spotkania, uwielbienia. Szczytem jest Eucharystia. Maryjne czuwania modlitewne – trwają od 1997 i są owocem peregrynacji

kopii cudownego Obrazu Matki Bożej po wszystkich parafiach PMK w Niemczech. Spotkania dla małżeństw – proponowane są różne tematy np. komunikacja w rodzinie, konflikty, sposób ich rozwiązywania, wychowywanie dzieci, rola mężczyzny i kobiety, relacji z rodzicami i teściami. Spotkania dla młodzieży – zapraszani są młodzi, którzy poszukują autentycznej relacji z drugim człowiekiem oraz z Bogiem. Nawiązywane są szczere przyjaźnie. Podczas spotkań odbywają się katechezy, modlitwy spotkania w małych grupach, dzielenie się Słowem Bożym, pogodne wieczory oraz wyprawy terenowe. Oazy dla ministrantów z PMK w czasie ferii świątecznych. Rekolekcje Ignacjańskie – prowadzone przez księży jezuitów. Lectio Divina – weekendowe spotkania nad Słowem Bożym. Konferencje AA, które odbywają się 4 razy w roku, gromadzą się na nich Rodacy przebywający na emigracji. DDD – Dorosłe Dzieci Dysfunkcji Warsztaty, podczas których wiele osób korzysta z fachowej terapii i opieki duchowej. W Carlsbergu spotykają się Kręgi Domowego Kościoła. □

ks. Sławomir Wącjuchowski

Adres: *Bewegung Licht-Leben e.V. „Marianum”. Kreuzweg 2867316 Carlsberg, Deutschland. Tel.: (0049) 635 62 28; Fax: (0049) 635 68 76; e-mail: marianum@oaza.de - str. int. www.oaza.de*

Zjazd Polonii w Osny 2016

Przeszło nam świętować między Brexitem, a tegorocznymi finałami Euro 2016.

Pragnę razem z Wami wzniesić hymn dziękczynienia za historię, ale szczególnie za dar otrzymany od Trójcy Przenajświętszej w postaci chrztu Polski w 966 roku. Opatrzność Boża sprawiła, że Stowanie tamtych terenów i pamiętnych czasów przyjęli DAR, niczym niezastulony – chrzest święty. To już 1050 lat temu. Podobnie 360 lat temu powierzono nasz naród Matce Bożej we Lwowie. Można wymienić inne daty i wydarzenia.

Wam dziękuję za wiarę, przekazanie jej młodemu pokoleniu. W osobie księdza biskupa Adama Wodarczka biskupa pomocniczego z Katowic; dziękuję Opatrzności Bożej za księdza Franciszka Blachnickiego. Był on darem dla młodego posoborowego pokolenia Polaków. Utwierdzał wiarę, uczył kochać Boga i bliźniego. Wszystko, co czynił świadczy o jego szlachetności. To wszystko tak ważne i dla naszej historii. On wierzył w Boga i uczył nas oddychać kulturą Goethego i Mickiewicza i czynił to pełen zapału.

Pana ambasadora Andrzej Byrta pozdrawiam serdecznie; reprezentowała Go pani konsul generalny, Agnieszka Kuchcińska. To nie firmowa impreza w Osny. To nie festyn z europościami podczas kontemplacji współczesnych opcji Brexitu! Tu nie można się zrelaksować muzyką. Tutaj wierni napętnieni Duchem Świętym tańczą w rytm pieśni liturgicznych, a Belzebub jednocześnie czeka na walkę z niebiańskimi sercami Polaków! Bo ze znudzoną uprzejmością wspaniałomyślnie czaruje swym sprytem w każdej chwili – może każdego pożreć. Z Panią Konsul, wspólne śpiewanie pieśni z okazji różnych rocznic np. w ambasadzie, było i jest dla wielu Polaków lekcją patriotyzmu. W ambasadzie, gdzie tyle było różnych nastrojów, od wielkich patriotycznych uniesień, poprzez bolszewickie nastroje, do ukochania Polaków trudną miłością; nie o upadek obyczajów idzie, ale o to, co najpiękniejsze. Proszę podziękować jeszcze raz panu ambasadorowi Andrzejowi Byrtowi za Jego postawę męża stanu, Polaka i wierzącego człowieka. Niech dyplomatyczna służba

nam – tu we Francji – przyniesie nadzieje na lepsze dni dla Polski i Polaków!

Dziękuję serdecznie ks. infułatowi Stanisławowi Jeżowi, który reprezentował Rektora PMK we Francji ks. Bogustawa Brzysia. Księżę Stanisławie, który od ponad 30 lat, jesteś z nami w pierwszą niedzielę w Osny. Przekaż ks. Bogustawowi kilka słów od naszego zgromadzenia w Osny. „Na uwagę zastępuje Twój młody wiek – odziedziczył on historię Wielkiej Emigracji, zamkniętą pamięcią w literaturze i przysypaną w grobach cmentarzy we Francji; doświadczenie emigracji zarobkowej międzywojennej, pobyt Najwyższych Władz Rzeczypospolitej w pierwszych miesiącach II wojny Światowej wraz z kardynałem Hlondem; potem emigracji Solidarnościowej – pojawił się horyzont niezniszczalnej bezbronnej mądrości przyjęty na paryski bruk przez Przyjaciół Francuzów. Dziś nowych w T-shortach, związanych z Facebook’iem, Twitterem, itd., nowych Polaków – Europejczyków dał Ci Bóg, byś ich nie zagubił! Życzę Ci, by w ich burzliwej historii, które zostały w Polsce, będziesz odszyfrowywał ich życie i poglądy; będziesz pragnął się zaprzyjaźnić, rozumieć, szukać tego, co wspólne: nie poddaj się zniechę-

76- miesięcznica - Msza św. smoleńska

Wśród 10-go sierpnia 2016 roku w polskim kościele Wniebowzięcia NMP w Paryżu odbyła się kolejna Msza święta w intencji wszystkich poległych pod Smoleńskiem będących w drodze do Kairu.

Łącznie było 96 osobistości, na czele z urzędującym wówczas, Prezydentem Polski śp. Lechem Kaczyńskim i Jego małżonką Marią, zginęto będąc na posterunku w służbie dla Polski.

Do dzisiaj jest to pełna zagadek tragiczna śmierć tylu wybitnych osobistości życia społeczno-politycznego Polski. Nie można tej sprawy do końca wyjaśnić bez szczątków tegoż samolotu rozbitego pod Smoleńskiem. Rosjanie ciągle odmawiają wydania „wraku” polskiego samolotu. Miejmy nadzieję, że powołany przez MON nowy zespół badający tę sprawę, nawet bez dowodów rzeczowych, czyli bez Tupolewa 154 M, rozwikła w pełni przebieg ostatnich momentów lotu oraz wyjaśni przyczyny tej katastrofy.

10-go kwietnia 2010 r. jest dla Polski i Polaków ważną datą, gdyż do tej pory, nie było w historii żadnego państwa i tak poważnego wypadku lotniczego, w którym by zginęła cała elita, z głową państwa na czele. Dlatego w dalszym ciągu z inspiracji paryskiego Stowarzyszenia Obrońców Krzyża, środowiska

patriotyczne uczestniczą każdego 10-dnia miesiąca we Mszy św. sprawowanej w polskim Kościele na Concorde, która jest odprawiana w intencji wszystkich ofiar katastrofy pod Smoleńskiem.

76-ta miesięcznica była, więc wspólnym modlitewnym spotkaniem paryskiego środowiska patriotycznego, które przybyło na godz. 18h30 do Kościoła na wspólną modlitwę. Na stopniach ołtarza ustawiono specjalną dekorację. Jest to zawsze portret pary prezydenckiej oraz zdjęcia pozostających 94 ofiar katastrofy. Jest także ustawiony duży drewniany krzyż Stowarzyszenia z białą czerwoną szarfą, polska flaga z kirem oraz bukiet biało-czerwonych róż wraz zapalonymi zniczami.

Msze św. koncelebrował i okolicznościowe kazanie wygłosił ks. Bogdan Los, wikariusz paryskiej parafii. W kazaniu nawiązał do św. Wawrzyńca, który swoje młode życie oddał będąc do końca wierny nauce Jezusa Chrystusa. Kaznodzieja podkreślił, że paryskie środowiska patriotyczne, ze Stowarzyszenia Obrońców Krzyża na czele, wytrwale pielęgnują pamięć o tragedii smoleń-

eniu, ale pozwól im ukochać Chrystusa”.

Tutaj od 30 września 1945 roku gromadzili się Polacy z Francji. Ta mała anachroniczna wolność, kiedyś inna niż dziś, skromna, swojska, autentycznie miła, otwiera przed nami przestrzeń parku bardzo dyskretnie. Tutaj wszyscy są grzeczni, kłaniają się sobie delikatnie; miesza się dzień dobry z bonjour; szczęść Boże ze „bon appetit”! Ta konwersacja duchowo – kulinarna ma swój sens! Warto się tutaj zaprzyjaźnić ze starszym pokoleniem, usłyszeć dobrą muzykę, piękny głos młodych artystów i regionalne tańce, który można zarejestrować na iPadzie. A komu się nie chce nowej muzyki, bez resentymentu, niech idzie do kulinarnego stołu, tam rozweleli swe podniebienie!

W czasie liturgii śpiewał chór Piast – starzy nasi znajomi. Ks. Biskup udzielił także sakramentu bierzmowania. W liturgii słowa przypomniał wielkie wydarzenie, jakie przeżywa naród Polski, dając przykład jednej rodziny chrześcijańskiej rodem z Indii, którą spotkał w Australii. Kiedy bandyci weszli do mieszkania, gdzie mieszkali z bronią w rękę, by ich zmasakrować za przynależność do Chrystusa, wtedy schronili się w pokoju, ostatnim miejscu ratunku. Kiedy

około 10 bandytów weszło do pokoju, ich uwagę przykuł obraz Chrystusa Miłosierdnego... i tak jeden po drugim odeszli z mieszkaniem. Ta sama rodzina miała problemy z otrzymaniem stałego pobytu w Australii; kiedy matka płakała w kościele podszedł do niej kapłan, (którego nigdy więcej nie widzieli), prosił, aby pomodliła się do Chrystusa Miłosierdnego. Na drugi dzień po modlitwie, rodzina otrzymała pozwolenie na stałe osiedlenie się w Australii. Nasza polska duchowość przybliży ludzi do pokoju serca i bywa, że Miłosierdzie Boże rozwiązuje problemy ludzi, którzy się do Niego uciekają! Obiecaliśmy modlitwę w intencji JMJ w Polsce.

Liturgię ubogacił swym głosem – barytonem, pan Alexander Kamedulski. Podobnie, jak w dali była przepiękna inscenizacja, przedstawiają moment chrztu Polski, wyznaczona ze szkoły Polskiej na tę okoliczność.

W godzinach popołudniowych, można się pomodlić idąc droga krzyżową, zając na cmentarz, gdzie cichy powrót czeka każdego z nas. Szum drzew nuci starą piosenkę: Pomyśl, po co żyjesz? To oczywiście ważne!

Gastronomia polska przyciąga wielu, wielu Polaków i nie tylko. Smaczne posiłki serwo-

wane przez ludzi z naszego duszpasterstwa w Osny, były w harmonii z tańcami, śpiewami grup młodzieżowych z Biłgoraja: „Tanew”, „Zawierucha” oraz tańca współczesnego ADA. Wystąpił także zespół Accord z programem dla dzieci. Dla melonów wystąpił znany w Paryżu zespół: Karol Dobrowolski i Przyjaciela w składzie Yoann Codefroy (kontrabas), Karol Dobrowolski (skrzypce) i Thierry Paul (gitara). Każdy miał też swoją „orkiestrę podwórkową”. Mimo deszczu słychać ją było do późna w nocy. Rozstaliśmy się zadowoleni, syci; w sensie dostownym, ale nie syci siebie, lecz rozmów życia; o Bogu, Ojczyźnie, sporcie, (wszyscy pragnęli, aby Polska zakwalifikowała się do półfinału...) itd.

Z tą myślą, oczekiwać będziemy już następnego roku. Obserwujemy coraz więcej rodzin z młodymi dziećmi na spotkaniach w Osny. Jest to nasza nadzieja, która uskrzydla organizatorów. Dziękujemy, harcerzom Polskim, „naszym” z duszpasterstwa Polonijnego w Osny, dziękujemy także księdzu Patrykowi Michalskiemu, który pierwszy raz organizował ten Zjazd dla naszej Polonii. □

ks. dr Alexandre Pietrzyk

skiej, mimo, że minęło już tyle czasu od tamtych tragicznych wydarzeń.

W Mszy św. brali też udział m.in. członkowie Federacji Polonii Francuskiej z jej prezesem p. Stanisławem Aloszko, członkowie Stowarzyszenia Polskich Kombatantów i Ich Rodzin z Koła Paryż, ze swoim Pocztem Sztandarowym. W asyście był również poczet

flagowy Stowarzyszenia Obojczyków Krzyża. Następną 77-tą miesięcznicą smoleńską odbędzie się w Polskim Kościele na Concorde w sobotę 10-go września b.r. Sierpniowa miesięcznica smoleńska zakończyła się hymnem kościelnym: „Boże coś Polskę”. □

Stanisław Aloszko

foto. Z. Adamek

Spojrzenie na sierpień 1980

Stanisław Aloszko

W tym roku, który we Francji w szczególności jest naznaczony piętnem terroryzmu w pominamy gorące polskie lato 1980 r. Wtedy, również była Olimpiada. Odbywała się ona w Moskwie. Upłynęło zaledwie kilkanaście miesięcy od wyboru i wizyty w Polsce papieża Polaka.

To właśnie krakowski kardynał Karol Wojtyła, jako Jan Paweł II w czerwcu 1979 r. odwiedza swój zniewolony kraj. W powietrzu czuć zmianę. Ogromne tłumy spotykające się rok wcześniej z papieżem Polakiem rozumieją się doskonale. Narzucony siłą Polakom system nie może zapobiec pragnieniu zmian, o których między wierszami mówi Jan Paweł II do swoich rodaków w Kraju. Polska katolicka nie może już dłużej nieść narzuconego narodowi komunistycznego jarzma. Kilkudniowa katecheza papieska robi swoje. Duch Święty przywołany przez Ojca Świętego zstąpił na Polską ziemię. I oto latem 1980 r. przychodzi nowa fala społecznego gniewu i buntu. Najpierw w lipcu dochodzi do wystąpień robotniczych na południu Polski. Są to załogi WSK w Świdniku i kolejarze z lokomotywowni Lublin. Taka jest prawda i historia i o tym też trzeba pamiętać, że to tam się wszystko zaczęło. Następnie w połowie sierpnia fala protestów i gniewu robotniczego dochodzi do stoczniovców na Wybrzeże do Gdańska, Szczecina i Elbląga. Potem na Śląsk do Jastrzębskich kopalni i do hut z Kombinat Hutniczym w Dąbrowie Górniczej na czele. I tak w niedługim czasie stanęła praktycznie cała Polska. Znalazło się, więc wielu autentycznych pomocników Ducha Świętego, jako Jego „robotników” gotowych stanąć do naprawy kraju i do dokonania koniecznych i niezbędnych reform oraz zmian. Do tych właśnie zmian stanęli świadomi wielu zagrożeń pracownicy, ze wszystkich sektorów gospodarki narodowej, którzy zgłaszając różnego rodzaju słuszne postulaty, odrzucili wszelkie siłowe metody rozwiązywania sporów społecznych.

Polska od końca drugiej wojny światowej była pod sowiecką dominacją. System ten utrzymywał się w naszym kraju także, dlatego, że ten nieludzki reżim podtrzymywali często rodzimi kolaboranci uplasowani w najwyższych i najważniejszych punktach władzy piastujący strategiczne stanowiska w całym kraju wg. specjalnego klucza zwanego nomenklaturą. Jej głównym trzonem i siłą była prawie trzymilionowa rzesza komunistów skupiona w PZPR (Polska Zjednoczona Partia Robotnicza). Nie można zapominać o ich sprzymierzeńcach znajdujących się również w ZSL czy SD. Stąd, gdy kilkakrotnie, jak w czerwcu 1956 r., czy w grudniu 1970 lub znowu w czerwcu 1976 r. miały miejsca publiczne wystąpienia i protesty społeczne, to reżim komunistyczny – w brutalny sposób siłami wojska, milicji, ORMO i ZOMO wszystkie pacyfikował i dławił. Tym razem latem 1980 r. protestujące załogi wielkich zakładów pracy w całym kraju potrafiły inaczej, poprowadzić swą walkę. Pozostały w swoich zakładach pracy i własnymi służbami porządkowymi utrzymywały ład i bezpieczeństwo uczestników strajków i masówek pracowniczych. Doświadczenia 35 lat trwania systemu represyjnego spowodowało, że sami strajkujący potrafili się dobrze zabezpieczyć od aktów przemocy czy terroru, którym zawsze posługiwali się komuniści w dławieniu wszelkich form protestu czy strajków.

Szczególne uwagi należy się Stoczni Gdańskiej, w której latem 1980 r. trwał największy wówczas strajk. Poprowadzili go doświadczeni działacze Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża, którzy wiedzieli, że wszystkich sporządzonych 21 postulatów przedstawianych do władz – tylko uzyskanie zgody na powołanie Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych może doprowadzić do spokoju społecznego oraz do zakończenia protestów w całym kraju. Latem 1980 r. nie było, więc zabitych, jak to się stało w 1956 r. w Poznaniu, czy po wystąpieniach w grudniu 1970 r. na Wybrzeżu. Tam wtedy obficie polała się polska krew i było wielu zabitych

i rannych. Nie było też „ścieżek zdrowia”, jak w wydarzeniach 1976 r. w Radomiu i Ursusie. Doświadczenie strajkowego lata pokazało, że właśnie będąc zdeterminowanymi oraz występując zdecydowanie, odważnie i razem, można było uzyskać zgodę na wszystkie zapisane postulaty. Ta taktyka doprowadziła do zakończenia strajków w całej Polsce. Podpisanie porozumień w Gdańsku, Szczecinie, Jastrzębiu i Katowicach doprowadziło do powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego, który przyjął nazwę „Solidarność”. Poparty go w zdecydowanej większości praktycznie wszystkie grupy społeczno-zawodowe w takiej liczbie, że w krótkim czasie stan liczbowy NSZZ Solidarność osiągnął 10 milionową liczbę swych członków. Gorące sierpniowe lato 1980 r. dobiegło końca. Była, więc nadzieja na lepsze i godne życie kraju dla milionów Polaków. Od tego momentu zaczął się, ze społecznego punktu widzenia patrząc, bardzo ciekawy okres zwany „festiwalem wolności”. Zmieniła się otaczająca rzeczywistość i widzieć można było dużo lepsze perspektywy dla Polski i Polaków na kolejny nadchodzący okres.

Jak dzisiaj wiemy władze komunistyczne nigdy nie zaakceptowały podpisanych porozumień. Dla siebie uzyskały niezbędną czas na przegrupowania we własnych szeregach. Po zatartwieniu między sobą wewnętrznych porachunków nastąpiły ponownie zwiększone represje i jak się okazało nastąpił rozrost „tajnej policji politycznej i jej agentury” w sektorze cywilnym (SB) oraz – co jest dzisiaj niejakim zaskoczeniem – silna i praktycznie wszędzie umiejscowiona agentura wojskowa (WSW). Potem nastąpił 13 grudnia 1981 r. stan wojenny, który na wiele lat zahamował nadzieje na lepsze jutro i wszelkie reformy, które tak pięknie wywalczyli sobie Polacy latem 1980 r.

Czy dzisiaj powinniśmy ten ruch społeczny lub zryw, jak inni go nazywają, jeszcze wspominać lub jakoś zewnętrznie obchodzić? Co on dał Polsce i Polakom w 1980 r.? Dlaczego wtedy nam się udał? Odpowiedź jest pozytywna, bo Solidarność zmieniła nie tylko Polskę, ale i całą Europę. Bo to było zwycięstwo tych 10 milionów Polaków, którzy włączyli się wtedy w dzieło przebudowy i odbudowy własnego kraju. I mimo tylu trudnych i ciężkich doświadczeń, jakie spadły na naszą Ojczyznę, to można dziś śmiało powiedzieć, że Polacy dali wówczas pełne świadectwo dojrzałości i odpowiedzialności nie tylko za własny kraj, ale i za całą Europę. Po 36 latach od tamtych wydarzeń doskonale widzimy, że bez Solidarności nie byłoby, ani takiej Polski, ani takiej Europy czy Świata, jaki właśnie teraz mamy. □

Hymn uwielbienia Maryi nad Sekwaną

W roku Bożego Miłosierdzia święto Wniebowzięcia NMP jest szczególnym świętem Nadziei. To niezwykle wydarzenie ołtarwia nam w jasny sposób Boże przeznaczenie naszej ludzkiej egzystencji i Bożą obietnicę chwały. Każdy chrześcijanin na wzór Maryi dozna swego wniebowzięcia, kiedy dusza i ciało zostaną przyjęte przez Boga.

W tym roku procesja maryjna miała szczególną symbolikę – modlitwy za Francję. W łączności ze śp. père Jacques Hamel (zamordowanym 26 lipca) spotkało się tysiące wiernych. Katedra Notre-Dame przyjmuje ok. 150 tys. wiernych, pielgrzymów i turystów z całego świata. Procesja na statkach po Sekwanie wokół wyspy La Cité i St. Louis 14 sierpnia wieczorem gromadzi ok. 4,5 tys. wiernych. Natomiast procesja piesza 15 sierpnia po południu gromadzi ok. 10 tys. wiernych na wyspie La Cité i St. Louis.

W tym roku tym uroczystościom przewodniczył mgr Eugène Houndekon, biskup z Republiki Benin (państwo w Afryce). Maryja uchyła nam, co roku pogodnego nieba. Płonące świece na statkach zlewały się z gwiazdzistym niebem i blaskiem księżyca a unoszące się pieśni urzekały turystów oblegających nabrzeże Sekwany. Oblegane przez turystów mosty poruszały nasze serca, ponieważ turyści ci czynili znak krzyża świętego, wiatowali trzymając w rękach święty różaniec. Również artyści, którzy prezentowali muzykę rockową, wyciszały się czyniąc także modlitewne gesty. Wszystkim tym przeżyciom towarzyszyła nadzwyczajna ochrona Policji.

Po wielkiej burzy zamachów terrorystycznych, uczestnicy znajdujący się na statkach, czuli się – jak na uspokojonym przez Chrystusa Jeziorze Genezaret. Patrząc na rozpromienione oblicze Madonny z Dzieciątkiem uczestnik tego święta czuł się, jak w misterium z Ewangelii – zakosztował cząstkę Nieba!

Wniebowzięcie jest według tradycji – tu w Paryżu – okazją do procesji ku czci Matki Bożej już od wielu wieków. Papież Pius XII potwierdził uroczyste dogmatem wiarę we Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny (1950 r.).

Statua Matki Bożej, która jest niesiona w procesji była ofiarowana przez króla Karola X. 15 sierpnia 1826 r. na pamiątkę ślubów Ludwika XIII poświęcających Królestwo Francji Maryi w 1638 r. (w podziękowaniu za dar syna po 23 latach małżeństwa – przyszły Ludwik XIV). Od tego czasu, NMP jest Patronką Francji, a dzień 15 sierpnia jest dniem wolnym od pracy. Również i w tym roku nasi parafianie z kościoła Wniebowzięcia NMP na Concorde, uczestniczyli bardzo licznie w tym maryjnym święcie. □

(zcy. i tekst) Tadeusz Różycki

Pierwsza Pielgrzymka Polonijna do Sanktuarium Świętej Anny w Auray w Bretanii

*W 20- rocznicę Wizyty Apostolskiej Świętego Jana Pawła II w Sainte Auray,
Polska Misja Katolicka we Francji zaprasza Wszystkich Rodaków – zwłaszcza mieszkających w Bretanii
na historyczną inaugurację Polonijnych Pielgrzymek do Sanktuarium Świętej Anny w Auray.*

Jest to o tym bardziej doniosłe, że właśnie Święty Jan Paweł II został ogłoszony „Patronem Rodziny”.

Szczególne zaproszenie kierujemy do zamierzających się pobrać w najbliższym czasie!

Zapraszamy do udziału w Pielgrzymce Polonii Bretońskiej, także Rodaków z Regionu Paryskiego.

Wjazd autokarem w niedzielę 25- września 2016 roku
o godzinie 6.15 sprzed kościoła polskiego Wniebowzięcia

NMP «Concorde» w Paryżu. Powrót wieczorem tego samego dnia około 22.30.

Koszt wjazdu 85€. Wpłaty na konto „Aumônerie Polonaise” z dopiskiem na odwrocie czeku „Pielgrzymka do Ste Anne d'Auray”. Zgłoszenia proszę kierować na adres: Polska Misja Katolicka - Ks. Krystian Gawron, 11, rue Jules Guesde, 92130 Issy les Moulineaux. Tel. 01 46 45 79 79; email: sempol.paris@gmail.com

Ks. dr Krystian Gawron
Wicerektor PMK we Francji

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski - pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)
Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku
Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

– TŁUMACZENIA –

Stanisław Bocianowski – dr Prawa
– Tłumacz Przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż
Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:

TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...
Poradnictwo legalne

DENTYSTKA POLSKA DLA DZIECI i DOROSŁYCH Dr Mariola Tuliszkiewicz

01 42 33 30 58; 06 43 98 83 66
45, rue du Caire - 75002 Paris
Akceptuję CMU AME

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)

do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien- dentiste

33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

Pielgrzymka do Ziemi Świętej (12 - 22 listopada)

Na zakończenie Roku Jubileuszowego Bożego Miłosierdzia Polska Misja Katolicka zaprasza na Pielgrzymkę do jego źródeł - Ziemi Świętej - i czczymy Jezusa Chrystusa.

Spotkanie z Panem Bogiem przeżywać będziemy w Betlejem i Nazarecie, w Kafarnaum i na Górze Tabor, na Górze Błogostawieństw i Kanie Galilejskiej, w Jerycho i Betanii, w Jerozolimie i Ein Karem, nad Jordanem, Morzem Martwym i na Jeziorze Genezaret.

Wyruszymy w sobotę 12 listopada o godz. 22³⁰ z lotniska Charles de Gaulle, a wrócimy

we wtorek 22 listopada o godz. 13⁰⁵.

Pielgrzymkę, w imieniu PMK, poprowadzi ks. prał. Krystian Gawron. Wobec ograniczonej liczby miejsc, zapisy będą uwzględniane według kolejności zgłoszeń.

Zapisy. mail: sempol.paris@gmail.com bądź na adres: Seminarium Polskie 11, rue Jules Guesde, 92130 Issy-les-Moulineaux.

Przy zgłoszeniu należy podać: nazwisko,

imię, numer paszportu z datą ważności, datę urodzenia, adres, telefon, e-mail. Należy też dokonać wpłaty 500€ (gotówką lub czekiem dla: Aumônerie Polonaise z dopiskiem: *Pielgrzymka do Ziemi Świętej*).

Koszt: 1350€. obejmuje: bilet lotniczy, transfer, hotele, posiłki, wstępy i ubezpieczenie. Bliższe informacje zostaną podane w terminie późniejszym, podczas spotkania po zamknięciu listy uczestników.

ks. prał. Krystian Gawron

**LUXSUS - PRZEWÓZ OSÓB
I TOWARÓW DO POLSKI -**
OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.
TEL. 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20;
(00 48 12) 284 12 50!

Rozliczenia księgowe.
06 62 90 02 39

TRANSPORT:
- wywóz gruzu, - dowóz materiałów,
- przeprowadzki.
Tel. 06 98 58 86 36

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej.
Edyta - T. 06 22 72 26 68; e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

DO SPRZEDANIA
dom w Saint Martin des Besaces, w Normandii,
na trasie do Rennes, 40 km (25 min.) od Caen,
darmowa autostrada A4. **Dom parterowy, drewniany, 70 m²,**
trzy pokoje z kuchnią i łazienką. Garaż, zabudowania
gospodarcze. Teren: 650 m.kw. Cena 75 tys. €. **Tel. 02 31 73 80 17, 07 81 03 90 51.**

**- NAPRAWA KOMPUTERÓW, INSTALOWANIE
PROGRAMÓW, WYMIANA PODZESPOŁÓW.**
T. 06 98 42 59 75

TRANSPORT - AUTOLAWETA
NA TERENIE RANCJI. - PRZEPROWADZKI, -
WYWÓZ GRUZU Tel. 06 30 40 49 49

**Zaprasza na week-endy
i wakacje**

Polski ośrodek wakacyjny
położony na Opalowym Wybrzeżu obok Le Touquet Paris Plage

**Atrakcyjne ceny, zniżki dla młodzieży,
dzieci do lat 3 za darmo!**

Rezerwacja :

Stella Maris - 376 chemin Baillarquet - 62780 Stella-Plage

Tél. 03 21 94 73 65 - Fax : 03 21 94 63 55

contact@stellamaris-vacances.com - www.stellamaris-vacances.com

Centrum Stomatologiczne Dentylis Boulogne

DENTYLIS
www.dentyli.fr

76 av. Edouard Vaillant
92100 Boulogne Billancourt
Linia metra nr 9,
stacja: Marcel Sembat
(wyjście: rue Rieux)

Akceptujemy **CMU, AME.**
Stawki wg cennika **Sécurité Sociale,**
Stosujemy zasadę **Tiers payant**
(karta vitale).

Współpracujemy z większością **mutuelles.**
Konsultacje: od Pn - do Pt, 9.00 - 19.30

01.41.13.45.05
boulogne@dentyli.fr

Mówimy po polsku

Masz problem z piciem?

Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!

Wykaz mityngów AA w Paryżu:

Niedziele godz. 17.00:

3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/;

Wtorki godz. 19.30:

18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M° Exelmans/;

Środy godz. 19.30:

20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M° Villiers/;

Czwartki godz. 19.30:

11, Ville St-Jacques (kod: 0911),
75014 Paris, M° Saint-Jacques.

POLVOD

TYLKO POLSKIE FILMY

Legalnie i bezpłatnie na **www.polvod.pl**

**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 30 (2645): 4-11. 9. 2016

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 32

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) – 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 24.8.2016

Inf. o prenumeracie na str. 3

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

5 - 18 września 2016

PONIEDZIAŁEK 5 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Podróże z historią 11³⁵ Z drugiej strony 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Blondynka – serial 14²⁰ Oczy w oczy 14⁵⁰ Rozrywka 15⁴⁰ Odkrywanie Jury 15⁵⁵ Sonda 2 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Supetkowe ABC 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kulturalni PL 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Film 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia

23¹⁵ Portrety Wojenne(2) 0¹⁰ Dok. 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Supetkowe ABC 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 6 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁰ Smaki polskie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Bodo – serial 14³⁰ Portrety Wojenne(2) 15²⁵ Dok. 15⁵⁵ Sonda 2 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Mali światowcy 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Felieton 17⁵⁵

Niedziela z 18⁴⁰ Nie pogrywaj graj po polsku 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ 250 lat teatru publicznego w Polsce 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia 23¹⁰ Rozrywka 23⁴⁰ Publicystyka 0¹⁰ Z Andrusiem po Galicji 0³⁵ Felieton 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Mali światowcy 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 7 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24

TRWAM PROGRAM

5 - 11 września 2016

PONIEDZIAŁEK 5 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Vatican Magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11¹⁰ Program edukacyjny 11²⁰ Dok. 11⁴⁰ Dok. 11⁵⁰ Retrospekcja 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Program kulturalny 14⁴⁰ Koncert życzeń 15³⁰ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuaria polskie 16³⁰ Dok. 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Św. na każdy dzień 17²⁵ Kartka z kalendarza 17³⁰ Spotkanie Rodziny RM 19⁴⁵ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje

Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 12⁵⁰ Koncert 13³⁰ Dok. 14⁰⁰ Film 15³⁵ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Dok. 16⁵⁵ Kartka z kalendarza 17⁰⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje

17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Magazyn przyrodniczy 19⁴⁵ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje

WTOREK 6 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy 10⁴⁵ Dok. 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Dok. 11⁴⁵ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dok. 13⁵⁰ Dok. 14⁰⁰ Historia Św. Teresy z Lisieux 15³⁵ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Naprotechnologia 16³⁰ Dok. 16⁴⁰ Aktualności WSKSiM 16⁴⁵ Dok. 17⁰⁰ Film 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje

CZWARTEK 8 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Dok. 11³⁵ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Reportaż 14⁰⁰ Film 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Rozrywka 16³⁵ Bezpieczna jazda 16⁴⁵ Dok. 17²⁵ Przegląd Niedzieli 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje

SOBOTA 10 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Dok. 10⁰⁰ Audycja jubileuszowa 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Na tropie 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁴⁵ Św. na każdy dzień 13⁵⁰ Dok. 14⁰⁰ Dok. 14⁵⁵ Dok. 15³⁰ Jak sobie radzić z cierpieniem? 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ W Naszej Rodzinie 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Msza Św. 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje

ŚRODA 7 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Film 9³⁰ Aktualności WSKSiM 9³⁵ Sanktuaria polskie 9⁵⁵ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Audycja Generalna 11¹⁰ Reportaż 11²⁵ Dok. 11³⁵ Reportaż 12⁰⁰

PIĄTEK 9 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Rozrywka 9³⁵ Św. na każdy dzień 9⁴⁰ Bezpieczna jazda 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Dok. 11³⁰ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 12⁵⁵ Film 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Koronka do Bożego Miłosierdzia 15²⁰ Mocni w wierze 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Siódmy sakrament 16³⁵ Dok. 17⁰⁰ Na tropie

NIEDZIELA 11 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Polski pkt. widzenia 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Reportaż 9¹⁵ Felieton 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Msza Św. 10³⁰ Przegląd Niedzieli 10³⁵ Dok. 11³⁰ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Wieś to też Polska 13³⁰ Dok. 14⁰⁰ Film 15³⁵ Dok. 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dok. 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Program edukacyjny 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje. □

11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Tajemnica twierdzy szyfrów – serial 14²⁵ Dokument 15²⁵ Dokument 15⁵⁵ Astronarium 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Podwodne ABC 17⁰⁵ Przygody Dordo 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kwartet 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Egzamin z życia – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia 23¹⁵ Dokument 0¹⁰ Studio Wschód 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Podwodne ABC 1²⁵ Przygody Dordo 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 8 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁰ Smaki polskie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁰ Egzamin z życia – serial 15¹⁵ Wilnoteka 15³⁵ Ukryte skarby 16⁰⁰ Jak to działa 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Załoga Eko 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Felieton 17⁵⁵ Naszaarmia.pl 18²⁰ Podróże z historią 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Odkrywanie Jury 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Paradoks – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia 23⁰⁵ Rozrywka 23⁴⁰ Warto rozmawiać 0³⁵ Felieton 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Załoga Eko 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 9 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁵ Paradoks – serial 15²⁰ Warto rozmawiać 16²⁰ Okrasa tamie przepisy 16⁵⁵ Domisie 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Ktokolwiek widział ktokolwiek wie 18²⁵ Było nie minęło 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Wolny Ekran 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia 23¹⁵ Rozrywka 0¹⁵ Chodzi o pieniądze 0⁴⁵ Ukryte skarby 1¹⁵ Domisie 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 10 WRZEŚNIA

7³⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia 24 11²⁵ Halo Polonia 12²⁰ Ojciec Mateusz – serial 13¹⁵ Na dobre i na złe – serial 14²⁰ Rozrywka 15³⁰ Weterynarz z sercem 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Z drugiej strony 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁴⁵ Bodo – serial 21⁵⁰ Niemcy – dramat 23⁴⁰ Rozrywka 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 11 WRZEŚNIA

9⁰⁵ Wolny Ekran 9²⁰ Felieton 9³⁰ Moda na rodzinę 9⁵⁰ Ziarno 10²⁰ Rozrywka 10⁵⁰

Szatan z siódmej klasy – serial 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 13⁰⁰ Msza Św. – Kościół Narodzenia NMP w Biechowie 14²⁰ Rozrywka 14⁵⁰ Okrasa tamie przepisy 15²⁰ Dokument 15⁵⁵ Rodzinka.pl(2) – serial 16⁵⁵ Racja stanu 17²⁵ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Moda na rodzinę 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Przysań – serial 21⁴⁰ Pułkownik Kwiatkowski – film 23⁵⁵ Racja stanu 0²⁵ Felieton 0³⁵ M jak miłość – serial 1²⁵ Moda na rodzinę 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PONIEDZIAŁEK 12 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Podróże z historią 11³⁵ Z drugiej strony 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Przysań – serial 14²⁰ Oczy w oczy 14⁵⁰ Rozrywka 15⁴⁰ Odkrywanie Jury 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Superkowe ABC 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kulturalni PL 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Tajemnica twierdzy szyfrów – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia 23¹⁵ Portrety Wojenne(2) 0¹⁰ Dokument 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Superkowe ABC 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 13 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁰ Smaki polskie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Bodo – serial 14³⁰ Portrety Wojenne(2) 15²⁵ Z Andrussem po Galicji 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Mali światowcy 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Felieton 17⁵⁵ Niedziela z... 18⁴⁰ Nie pogrywaj graj po polsku 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ 250 lat teatru publicznego w Polsce 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia 23¹⁰ Rozrywka 23⁴⁰ Publicystyka 0¹⁰ Z Andrussem po Galicji 0³⁵ Felieton 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Mali światowcy 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 14 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁰ Smaki polskie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Film 14²⁵ Dokument 15²⁵ Dokument 15⁵⁵ Astronarium 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Podwodne ABC 17⁰⁵ Przygody Dordo 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kowalski i Schmidt 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Egzamin z życia – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia 23¹⁵ Dok. 0¹⁰ Studio Wschód 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Podwodne ABC 1²⁵ Przygody Dordo 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 15 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁰ Smaki polskie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁰ Egzamin z życia – serial 15¹⁵ Wilnoteka 15³⁵ Reportaż 16⁰⁰ Jak to działa 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Załoga Eko 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Felieton 17⁵⁵ Naszaarmia.pl 18²⁰ Podróże z historią 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Odkrywanie Jury 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Paradoks – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia 23⁰⁵ Rozrywka 23⁴⁰ Warto rozmawiać 0³⁵ Felieton 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Załoga Eko 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 16 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁵ Paradoks – serial 15²⁰ Warto rozmawiać 16²⁰ Okrasa tamie przepisy 16⁵⁵ Domisie 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Ktokolwiek widział ktokolwiek wie 18²⁵ Było nie minęło 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Wolny Ekran 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia 23¹⁵ Rozrywka 0¹⁵ Chodzi o pieniądze 0⁵⁰ Reportaż 1¹⁵ Domisie 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 17 WRZEŚNIA

7³⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia 24 11²⁵ Halo Polonia 12²⁰ Ojciec Mateusz – serial 13¹⁵ Na dobre i na złe – serial 14²⁰ Rozrywka 15³⁰ Weterynarz z sercem 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Publicystyka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Bodo – serial 21⁴⁵ Rozrywka 22²⁵ Słownik polsko@polski 23⁰⁰ Na koniec świata – dramat 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 18 WRZEŚNIA

9²⁰ Felieton 9³⁰ Moda na rodzinę 9⁵⁰ Ziarno 10²⁰ Program muzyczny 10⁵⁰ Szatan z siódmej klasy – serial 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 13⁰⁰ Msza Św. – Sanktuarium Bożego Miłosierdzia Etk 14¹⁵ Rozrywka 14⁵⁰ Okrasa tamie przepisy 15²⁰ Dok. 15⁵⁵ Rodzinka.pl – serial(2) 16⁵⁵ Reportaż 17²⁵ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Moda na rodzinę 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁴⁵ Blondynka – serial 21⁴⁰ Ostatnia akcja – komedia 23³⁰ Rozrywka 23⁵⁵ Reportaż 0²⁵ Felieton 0³⁵ M jak miłość – serial 1²⁵ Moda na rodzinę 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

koniec wakacji

wracamy do domu...

fot. Paweł Osikowski

POLSKA HURTOWNIA BUDOWLANA WE FRANCJI

Entrepôle

PEINTURE ET MATERIAUX

FRANCUSKIE I POLSKIE MATERIAŁY,
OBSŁUGA PO POLSKU

150 AVE JULES QUENTIN 92000 NANTERRE, TEL. 01 40 99 18 78; 06 19 02 31 93

e-mail: entrepole@gmail.com, www.entrepole.com

CZYNNE OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU OD 6:30 DO 18:00
SOBOTY OD 6:30 DO 12:00

Oszczędzaj z Entrepôle, najniższe ceny
i dostawa gratis od 299€HT

Guittet

TOLLENS

COMUS

PRESTONETT

Blanchon

CEGECOL

ORAC

tesa

L'OUTIL PARFAIT

